

2014-05-19

Verksamhetsinriktning och Budget för GR år **2015**

Göteborgsregionens kommunalförbund

Verksamhetsinriktning och Budget för GR år 2015

Göteborgsregionens kommunalförbund

Index

Alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT)	23
Arena för innovation	27
Barn	22
Boende	22
Den sociala dimensionen av en hållbar tillväxt	22
Ekonomisk utsatthet.....	23
En arbetsmarknad för alla	17
En FoU-plattform för kommunala arbetsmarknads- insatsers uppföljning, effekt och kvalitet.....	17
En stödstruktur för validering.....	15
E-samhället	12, 23
Ett regionalt arbetsmarknadspolitiskt program	17
EU- och det internationella perspektivet	11
EU och internationellt arbete	15
EU-arbetet	24
Feriearbete	16
GR Läromedel – resurseffektivt och pedagogiskt utvecklande sambruk	28
GRvux – regional vuxenutbildning.....	31
Gränssnitt kommun och stat	14
Hållbar utveckling.....	11
Hälsa bland kommunanställda	16
Integrerat forsknings- och utvecklingsarbete (FoU i Väst)	22
Interorganisatorisk samverkan	27
Jämställdhet i arbetslivet.....	16
Katalysator – ett forum för kunskaps-, idé- och erfarenhetsutbyte	27
Kommungemensam plattform för nyanlända vuxna flyktingar	15
Kompetensförsörjning och marknadsföring	16
Kompetensutveckling	11, 17, 21
Kunskapsbaserad socialtjänst.....	23
Minska obalansen på arbetsmarknaden	16
Mistra Urban Futures	12
Mitt i livet med en funktionsnedsättning	23
Pedagogiskt Centrum – utveckling av organisationer, ledare och pedagoger	29
Politisk styrning och nätverksarbete	10
Regional styrka – en plattform för gemensamt agerande.....	27
Samverkan med utbildningsanordnare/lärosäten. 24	
Samverkan och gemensamt agerande	21
Samverkansavtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar	26
Satsningar på internationella perspektiv	27
Sektorsövergripande arbete.....	28
Skalfördelar – en arena för sambruk	27
Tydlig målgruppsfokusering.....	27
Ungas framtidsutsikter	22
Ungdomars etablering på arbetsmarknaden	14
Uppdraget	10
Utbildningssamverkan – det öppna utbildningslandskapet	30
Utvecklingsarbete och interkommunalt sambruk integrerat	26
Vi vill skapa en stark och långsiktigt hållbar regional struktur som utgår från storstadsområdets möjligheter	20
Vi vill stimulera en fortsatt befolkningstillväxt och samtidigt ta vara på de möjligheter en fortsatt regionförstoring ger	19
Vi vill stärka de kvaliteter som gör att vi vill leva och verka i samt besöka Göteborgsregionen	19
Vi vill utveckla ett långsiktigt hållbart transportsystem med en attraktiv kollektivtrafik... 20	
Äldre människor	23

Hållbar tillväxt, regional utveckling och regionförstoring i förening.....	6
Utgångspunkter för processen inför budget 2015.....	8
En samarbetsorganisation för 13 kommuner	10
Styrgruppen för arbetsmarknad.....	13
Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad	18
Sociala styrgruppen	21
Utbildningsgruppen.....	25
Resursfördelning.....	32

Verksamhetsinriktning och Budget för GR år 2015

Göteborgsregionens kommunalförbund

Hållbar tillväxt, regional utveckling och regionförstoring i förening

Framgångsrika regioner kännetecknas av väl-
etablerade och respekterade samarbeten.
Västsveriges och Göteborgsregionens utveck-
ling bestäms och genomförs inte av ett fåtal aktö-
rer utan ställer krav på samverkan mellan många
inblandade aktörer, offentliga liksom privata samt
frivilliga organisationer, såväl inom regionen som
nationellt och internationellt.

Hållbar tillväxt

Den 11 juni 2013 antog GRs förbundsfullmäktige,
efter en omfattande rådslagsprocess med föränk-
ring i alla 13 medlemskommunerna, strategidoku-
mentet Hållbar tillväxt – mål och strategier med
fokus på regional struktur. Syftet med mål- och
strategidokument är att lägga en stabil grund för
det gemensamma arbetet inom GR-kommunerna
med att utveckla Göteborgsregionen till en stark
och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är
attraktiv att leva och verka i samt besöka.

Enligt Hållbar tillväxt ska Göteborgsregionen vara
en stark utbildnings- och kulturregion, där tekno-
logi, kreativitet, öppenhet och mångfald samspelar
med social sammanhållning och trygga levnadsför-
hållanden. Tillsammans är detta viktiga drivkrafter
för regionens utveckling och för bevarande av
demokratiska värden. Ett starkt näringsliv och en
hållbar tillväxt är förutsättningar för ett fortsatt
välstånd – det goda livet – för alla. GR vill verka
för en utveckling i balans mellan de ekonomiska,
sociala och miljömässiga dimensionerna samt en

tillämpning av perspektiven; den gemensamma
regionen, jämställdhet, integration och internatio-
nalisering. Vision Västra Götaland – Det goda livet
är en ledstjärna.

Strategier för Hållbar tillväxt i Göteborgsregionen:

- Stimulera en fortsatt befolkningstillväxt och samtidigt ta vara på de möjligheter en fortsatt regionförstoring ger
- Stärka de kvaliteter som gör att vi vill leva och verka i samt besöka Göteborgsregionen
- Skapa en stark och långsiktigt hållbar regional struktur som utgår från storstadsområdets möjligheter
- Utveckla ett långsiktigt hållbart transportsystem med en attraktiv kollektivtrafik.

Tillväxtstrategi för Västra Götalandsregionen – VG2020

Under hösten 2013 antog regionfullmäktige Västra
Götaland 2020 - Strategi för tillväxt och utveckling
i Västra Götaland 2014-2020 (VG2020). Strategin
togs fram med grund i det ansvar som regering och
riksdag gett Västra Götalandsregionen att samordna
och driva det regionala utvecklingsarbetet i Västra
Götaland. Strategin utgör Västra Götalands regio-
nala utvecklingsprogram (RUP), enligt förordning
2007:713 om regionalt tillväxtarbete.

VG2020 anger inriktningen för regionens arbete
med tillväxt och utveckling mellan åren 2014 och
2020 samt är huvudverktyget för att genomföra den
gemensamma visionen om Det goda livet. Hållbar

*Helena Söderbäck,
ny förbundsdirektör på GR
sedan augusti 2014.*

utveckling i dess tre dimensioner – den ekonomiska, sociala och ekologiska - är ram för arbetet. VG2020 har tagits fram i bred samverkan i Västra Götaland. Arbetet har letts av Beredningen för Hållbar Utveckling (BHU) där valda representanter för kommunerna och Västra Götalandsregionen tillsammans driver strategiska utvecklingsfrågor. Ett stort antal aktörer och individer från olika delar av samhället har bidragit aktivt i arbetet med att forma strategin.

GR och Business Region Göteborg AB (BRG) bidrar till genomförandet av strategin genom den delregionala handlingsplan som gemensamt tas fram och förankras i förbundsstyrelsen.

Regionförstoring och utökad arbetsmarknadsregion

Regionförstoring är den process som innebär att lokala arbetsmarknader växer geografiskt genom att pendlingsmönstret förändras. Inom Göteborgsregionen har vi haft en kraftig ökning av arbetspendlingen under de senaste åren, vilket är ett tecken på att arbetsmarknadsregionen växer. Med dubbelspår och fyrfältsväg till Trollhättan förbättras kommunikationerna, och de närmaste åren förstärks dessa av ytterligare investeringar i Västsvenska paketet och i planerna på bättre tågförbindelser mellan Göteborg och Borås. Bra infrastruktur är en förutsättning för en växande arbetsmarknadsregion. I tider med svag

sysselsättning är det ännu viktigare med ett utökat geografiskt område. Små arbetsmarknader med dåliga kommunikationer har begränsade möjligheter att hänga med i den globala ekonomins allt högre förändringstakt. Kraven på lämplig kompetens samt matchning mellan arbetstillfällen och människor är lättare att lösa inom en växande arbetsmarknadsregion med ett stort utbud av jobb.

Destinationsutveckling

Besöksnäringen är en av Sveriges främsta näringar. Enligt internationella bedömningar kommer turismen och resandet i ett globalt perspektiv att öka med drygt tre procent per år fram till 2030 (Källa: Tillväxtverket "Fakta om Svensk turism 2012" utgiven i juni 2013).

Detta gör destinationsutvecklingen till en viktig framtidsfråga. Göteborgsregionen är en modern storstadsregion med ett rikt utbud av livsmiljöer, kultur och upplevelser och som har stora värden i kusten, havet, skogen och sjöarna. Utvecklingen av besöksnäringen ger möjligheter men skapar också utmaningar som kräver professionalitet, engagemang och ansvarsvarstagande i balansen mellan utveckling och behovet av att skydda värdefulla miljöer. Destinationsutvecklingen är ett bra exempel på ett utvecklingsområde där kommunernas olikheter kompletterar varandra samt där gemensamma mål och samarbeten över kommungränserna optimerar potentialen i utvecklingen. När det gäller utvecklingen av besöksnäringen inom Göteborgsregionen samarbetar medlemskommunerna exempelvis med Göteborg & Co, Västsvenska Turistrådet, BRG, Universeum och Swedavia.

Fördjupat och utvecklat samarbete

Arbetet med den politiska beredningen i styrgrupperna och den professionella utvecklingen i nätverken är helt centrala i GRs verksamhet. Framgångsfaktorn är att styrgrupperna och nätverken är relevanta i förhållande till de frågor som medlemskommunerna anser vara prioriterade att arbeta med. Det är därför angeläget att hela tiden värdera och pröva både relevans och arbetssätt så att nätverk som spelat ut sin roll avvecklas samt nya arenor och nätverk kan formos utifrån frågor som identifieras och prioriteras av medlemskommunerna. Frågeställningarna som bereds inom respektive sakpolitiskt område är komplexa och gränsöverskridande, och det finns anledning att på olika sätt öka interaktionen mellan styrgrupperna och mellan nätverken.

GR ska möta medlemskommunernas behov av effektiv samverkan inom Göteborgsregionen.

Kommunalförbundens uppdrag i Västra Götaland skiljer sig åt och mot den bakgrunden finns det ytterligare områden som kan vara möjliga att hantera inom ramen för GRs verksamhet om kommunerna anser det vara relevant, exempelvis hälso- och sjukvård i samverkan, folkhälsofrågor samt kulturfrågor.

Det är också av största vikt att GR utvecklar och fördjupar samarbetet med alla de parter som bidrar till utvecklingen av Västsverige ur olika perspektiv. Det gäller exempelvis länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland, Västra Götalandsregionens nämnder och beredningar, Region Halland, kommunalförbunden i Västra Götaland, statliga verk, näringslivet, intresseorganisationer samt universitet

och högskola. GRs insatser i EU-samarbetet är en integrerad del av både den kommunala och regionala verksamhetsutvecklingen.

Nya lokaler för GR hösten 2015

I enlighet med beslut i förbundsstyrelsen den 6 december 2013 flyttar GR under hösten 2015 in i nya lokaler på Anders Perssonsgatan 8 i Gårda. Det innebär att vi får verksamhetsanpassade lokaler som ger ännu bättre fysiska förutsättningar för medlemskommunernas samverkansarbete.

Helena Söderbäck, förbundsdirektör

Utgångspunkter för processen inför budget 2015

Uppläggnig av budgetarbetet

GRs förbundsfullmäktige ska före utgången av september månad fastställa budgeten för kommande år. För att få delaktighet och ett brett engagemang ges medlemskommunerna möjlighet att lämna synpunkter på förslag till verksamhetsinriktning- och budget (samrådsunderlaget). Inför budgetprocessen för 2015 har de politiska styrgrupperna under hösten 2013 utarbetat förslag till verksamhetsinriktning inom respektive område, med utgångspunkt från en analys av inriktningen på verksamheten 2014. Efter ställningstagande i förbundsstyrelsen den 21 februari 2014 genomförs samrådet med kommunerna under våren. När kommunerna lämnat sina synpunkter beslutar förbundsstyrelsen om verksamhetsinriktning och budget den 9 maj. Förbundsfullmäktige fastställer budgeten den 10 juni 2014.

Tidplan

Följande datum gäller för behandling av verksamhetsinriktning och budget för 2015:

- 2014 *Vad händer?*
- 6 febr Utskick till förbundsstyrelsen och kommunerna av presidiets förslag till samrådsunderlag och budget 2015.
 - 21 feb Förbundsstyrelsen beslutar om samrådsunderlaget.
 - 1 april Synpunkter till GR från kommunerna.
 - 22 april Presidiet tar ställning till budgetförslaget.
 - 9 maj Förbundsstyrelsen beslutar om förslag till verksamhetsinriktning och budget.
 - 10 juni Förbundsfullmäktige fastställer budget och medlemsavgift.

En samarbetsorganisation för 13 kommuner

GR är en samarbetsorganisation för 13 kommuner i Västsverige som tillsammans har cirka 950 000 invånare. Högsta beslutande organ är förbundsfullmäktige som sammanträder en gång per år. Den löpande verksamheten styrs av förbundsstyrelsen som består av politiska representanter från respektive kommun. Verksamheten finansieras till viss del genom årliga medlemsavgifter från kommunerna (ca 20 %), medan huvuddelen (ca 80 %) finansieras genom intäkter från kurser, konferenser, utredningsarbete, sambruk, forskningsuppdrag m.m. GR har en årsomsättning på cirka 353 mkr (2013). Inklusiv de majoritetsägda bolagen uppgår omsättningen till drygt 660 mkr (2013).

Uppdraget

GR är ett kommunalförbund som även har kommunförbundsavgifter. Som **kommunalförbund** är GR en *offentlig-rättslig* form för frivillig samverkan mellan kommuner och denna form för samverkan regleras i *kommunallagen* (3 kap, §§ 20-28). Som **kommunförbund** är GR en intresseorganisation som för kommunernas räkning bevakar rena intressefrågor.

Förbundets uppgifter regleras i förbundsordningen som fastställs av förbundsmedlemmarnas fullmäktige. Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att som organ för Göteborgsregionen tillvarata medlemskommunernas intressen samt främja deras samverkan och ge dem service. GR ska stödja och utveckla den kommunala självstyrelsen. Förbundet ska också genom samhällsplanerande insatser och utredningar verka för samordning av angelägenheter av gemensamt intresse för medlems-

kommunerna inom regionplanering, näringsliv/marknadsföring, kommunikationer, teknisk försörjning, utbildning, natur- och miljövård, bostadsförsörjning, sociala frågor, arbetsmarknadsfrågor samt regionala verksamheters finansiering. Dessutom innebär uppdraget att GR ska bistå kommunerna med utbildningsinsatser, utvecklingsaktiviteter och medieinsatser. Förbundet ska även svara för antagningen till gymnasieskolan enligt skollagen samt för anordnande av lärande för vuxna.

Politisk styrning och nätverksarbete

Förbundsstyrelsens uppdrag är enligt förbundsordningen att se till att förbundets fastställda mål och planer följs samt att ha hand om den löpande förvaltningen. För att bereda arbetet inom olika målområden finns dessutom följande politiska styrgrupper: Utbildningsgruppen (också antagningsnämnd utsedd av förbundsfullmäktige), styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad, sociala styrgruppen samt styrgruppen för arbetsmarknad. Styrgrupperna har en viktig roll i att omsätta förbundsstyrelsens antagna mål och strategier till olika kommungemensamma aktiviteter inom respektive styrgrupps verksamhetsområde. Styrgrupperna tar också egna politiska initiativ inom sina respektive verksamhetsområden. Idé- och erfarenhetsutbyte är en viktig del i styrgruppernas arbete.

Centralt för GRs uppdrag är å ena sidan den politiska styrningen, å andra sidan nätverksarbetet. Dialog förs både i politiska grupper och i tjänstemannanätverk. Detta samspel skapar förutsättningar

för ett väl förankrat arbete med goda resultat men också för kreativitet, flexibilitet och nytänkande. GRs uppdrag utförs även i tät samverkan mellan medlemskommunerna och andra aktörer i det omgivande samhället som till exempel BRG, övriga kommunalförbund i länet, Västra Götalandsregionen och statliga regionala organ.

Hållbar utveckling

GR ska bidra till en hållbar utveckling i medlemskommunerna. Denna utveckling kan beskrivas i tre grundläggande och inbördes beroende dimensioner – den ekonomiska, den miljömässiga och den sociala. Ett hållbart samhälle ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers. Alla beslut ska utformas på ett sätt som balanserar dessa tre dimensioner.

Vision Västra Götaland – Det goda livet är den gemensamma visionen för region och kommuner i Västra Götaland. Visionen är en ledstjärna i GRs verksamhet. Fem fokusområden betonas; ett livskraftigt näringsliv, kompetens och kunskapsutveckling, infrastruktur och kommunikationer, kultur samt hälsa. Fyra generella perspektiv ska genomsyra arbetet; den gemensamma regionen, jämställdhet, integration och internationalisering.

Förbundsfullmäktige har genom mål- och strategidokumentet Hållbar tillväxt – mål och strategier med fokus på regional struktur (antaget i juni 2013) beskrivit de grundläggande utmaningarna för Göteborgsregionens utveckling. *Göteborgsregionen ska vara en stark och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. Genom ett gemensamt målinriktat arbete vill vi stärka regionens kvaliteter och aktivt arbeta för att möta framtidens utmaningar.*

Barn- och jämställdhetsperspektivet

Ett tydligt barn- och jämställdhetsperspektiv ska präglade utvecklingen av GRs verksamhet. Den GR-samverkan som etablerats för att stödja barns och ungas välbefinnande bör utvecklas och fördjupas ytterligare. Jämställdhet mellan män och kvinnor är ett generellt perspektiv som betonas i Vision Västra Götaland. GR ska inom alla områden sträva efter en jämställd verksamhetsutveckling där både kvinnors och mäns resurser tas till vara. Genusperspektivet ska också beaktas så att en ökad andel kvinnor i styrelse, styrgrupper och andra regionala organ kan åstadkommas.

Kompetensutveckling

GR ser kompetensutveckling för personer som är verksamma i GRs medlemskommuner som ett viktigt medel för att GR-kommunerna ska upplevas som attraktiva arbetsgivare och för att utveckla vår region. Förbundsordningen betonar vikten av utbildnings- och utvecklingsinsatser och i Vision Västra Götaland utpekade kompetens- och kunskapsutveckling som ett av fem viktiga fokusområden.

Kompetensutvecklingen i GRs regi är tillgänglig för alla och möjlig att kombinera med annan verksamhet. Utbudet av kurser, konferenser och seminarier spänner över ett brett verksamhetsfält. Formerna för arrangemangen utvecklas kontinuerligt, t.ex. möjlighet att som komplement ta del av föreläsningar på distans i realtid och förlägga lärandet till arbetsplatsen. En viktig del är att bidra till att hålla medlemskommunerna uppdaterade i ny lagstiftning, nya regelverk och olika former av nationella riktlinjer. Utbudet omfattar även yrkesinriktade utbildningar och utvecklingsprogram. Möjligheten för anställda och förtroendevalda att mötas över kommungränserna i olika lärandemiljöer är en mycket viktig ingrediens som också stimulerar till ett fortsatt erfarenhetsutbyte efter utvecklingsprogrammets, utbildningens och/eller konferensens slut.

Kompetensutvecklingen kan bestå av kortare eller längre insatser som bedrivs i samarbete med exempelvis högskola och universitet. Vissa insatser inom t.ex. socialtjänstens verksamhetsområde initieras och medfinansieras av staten. Socialfonden är ytterligare ett exempel på möjlig medfinansiering av kommungemensamma kompetensinsatser.

Oavsett finansiering ska behovet av insatser och om de bör vara kommungemensamma definieras av medlemskommunerna. Utbudet ska komplettera medlemskommunernas egna insatser. Detta förutsätter en tät dialog med medlemmarna och en god förankring i nätverken.

EU- och det internationella perspektivet

Det internationella perspektivet och EU-frågorna ska genomsyra förbundets verksamhet. GRs EU-arbete är alltid resultatet av ett uttalat behov i medlemskommunerna och bedrivs i tät dialog med de inom GR etablerade nätverken. Omvärldsbevakning, aktivt deltagande i EU-projekt och kompetensutveckling kring EU-frågor är en del av uppgiften. EU-arbetet inom förbundet ska bidra till tillväxt och utveckling i medlemskommunerna, gärna i form av gemensamma utvecklingsprojekt.

Framtidens EU-program kommer att ha en allt

större fokus på att EU-projekten genomförs gränsöverskridande och transnationellt. I linje med detta deltar GR i allt fler EU-projekt som genomförs mellan regioner över nationsgränser.

GR deltar i flera regionala, nationella och internationella EU-nätverk som rör utbildning, arbetsmarknad, sociala frågor, samhällsplanering och forskning. I flera sammanhang bedrivs internationellt arbete i samverkan med andra organisationer, privata såväl som offentliga, där EU-arbetet är att betrakta som en integrerad del i ett större internationellt perspektiv. Mycket av kommunernas och GRs arbete med EU-frågorna kommer nu att fokuseras på möjligheterna som EUs nya programperiod 2014-2020 erbjuder och som ligger i linje med relevanta gemensamma strategiska dokument.

Mistra Urban Futures

Mistra Urban Futures är ett internationellt kunskapscentrum inom hållbar stadsutveckling, där GR är en av sju parter tillsammans med Chalmers Tekniska Högskola, Göteborgs Universitet, IVL (Svenska miljöinstitutet), Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad. GRs viktigaste uppgift är att företräda de medlemskommuner som vill delta. Här ges nya möjligheter att utveckla ett tvärsektorielt samarbete i nätverk samt att tillsammans med forskare och näringslivet ta fram ny kunskap för att lösa komplexa utmaningar inom stadsutvecklingsområdet.

E-samhället

GR driver tillsammans med övriga tre kommunalförbund i Västra Götaland gemensamma eSamhällsfrågor för de 49 kommunerna. Som exempel kan nämnas att ta fram gemensamma kommunala lösningar, utredningar och stöd för införande inom områden som säkerhets- och kommunikationslösningar, verksamhetsprocesser och verksamhetsstödjande applikationer. Förankring och dialog med kommunerna kring pågående arbete och utvecklingsaktiviteter är centralt och styrande i arbetet. Genom samverkan är målet att tillsammans utveckla kommunernas verksamhet, dra nytta av varandra samt ge förutsättningar för att motsvara kravbilderna för både mindre och större kommuner. ●

Styrgruppen för arbetsmarknad

Styrgruppens roll

Styrgruppen för arbetsmarknad är politisk beredningsgrupp till GRs förbundsstyrelse. Styrgruppen bereder frågor som är kopplade till arbetsmarknaden och som har en regional karaktär. Styrgruppsarbetet handlar om arbetsmarknadens utveckling, nyanlända flyktingars etablering, validering och kommunernas roll som arbetsgivare.

Vision

I Göteborgsregionen ska det kommundemensamma arbetet fokusera på att alla arbetssökande ska ha samma möjligheter att söka och få ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning. Offentliga kostnader för utanförskapet ska så långt det är möjligt användas till aktiva insatser som bidrar till ett hållbart arbetsliv. Det gemensamma arbetet ska också visa på den kommunala verksamheten som ett attraktivt arbetsfält.

Göteborgsregionen ska ha en inkluderande arbetsmarknad som bidrar till en hållbar välfärd och tillväxt.

Göteborgsregionen ska vara en gemensam arbetsmarknadsregion som uppmuntrar samt möjliggör etablering och utveckling av nya företagsidéer, vilket i nästa steg ger synergieffekter och skapar efterfrågan av arbetskraft inom olika branscher och sektorer.

Göteborgsregionen ska vara en arbetsmarknadsregion som har en balans mellan efterfrågan av arbetskraft och tillgång på kompetens.

Mål

Det övergripande målet är en hög sysselsättning bland Göteborgsregionens invånare.

Det handlar om att motverka arbetslöshet och så långt det är möjligt inkludera utsatta grupper

på arbetsmarknaden. Ungdomar ska ges möjlighet till inträde på arbetsmarknaden och tidiga insatser för att undvika långtidsarbetslöshet. Arbetslösa med arbetshinder ska ges möjlighet till en alternativ arbetsmarknad om alternativ på den ordinarie arbetsmarknaden är uttömda. Nyanlända och utlandsfödda ska ges möjlighet till integration genom delaktighet på arbetsmarknaden.

Det är även viktigt att GR-kommunerna arbetar aktivt med strategisk kompetensförsörjning och tar tillvara existerande kompetens. Kontinuerlig kompetensutveckling bidrar till att utveckla och stärka kommunernas verksamheter. Kompetensutveckling och lärande är en nyckel för att undvika brist på kompetent arbetskraft.

Utmaningar

Enligt Arbetsförmedlingen bedöms sysselsättningen öka med 116 000 personer på två år och kommer att öka starkast i de tre storstadsregionerna. Arbetstillfällena kommer främst inom den privata tjänstesektorn och det är framförallt utrikesfödda som står för ökningen av arbetskraften. Antalet inrikesfödda i arbetskraften kommer att minska och en generationsväxling kommer att ske. Bristen på arbetskraft kommer att bli allt större inom näringslivet i mindre glesbygdskommuner.

Andelen arbetslösa inom grupper med svag ställning på arbetsmarknaden kommer att vara på en fortsatt hög nivå och utgöra ca 70 procent av de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Grupper med svag ställning inkluderar de utomeuropeiskt födda, arbetslösa 55–64 år, arbetslösa med funktionsnedsättning och arbetslösa med högst förgymnasial utbildning.

Arbetslösheten i november 2013 är 8,5 procent i riket och prognostiseras till 7,8 procent för 2014 och 7,4 procent 2015. Drygt 400 000 personer är arbetslösa i november 2013, varav närmare 35 500

är boende i GR-kommunerna. Detta motsvarar en arbetslöshet på ca 5,4 procent. Närmare 94 000 av de arbetslösa är personer mellan 18 och 24 år och av dem är drygt 7 300 boende i GR-kommunerna, vilket är 12,6 procent. Motsvarande andel arbetslösa ungdomar i riket är 17,2 procent.

(Källa: Arbetsförmedlingen. Statistiken avser öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andelen av den registerbaserade arbetskraften, 16–64 år respektive 18–24 år).

Strategier

Sammankopplat med styrgruppen för arbetsmarknad finns nätverk med chefer och tjänstemän inom GR-kommunerna. Nätverk finns för cheferna för de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna, för personalcheferna, för tjänstemän som ansvarar för den kommungemensamma plattformen för vuxna nyanlända samt för kommunernas EUsamordnare. Inom GR finns även ett samarbete mellan styrgrupperna. Arbetsmarknadens utveckling påverkar och påverkas av till exempel frågor som rör samhällsbyggnad och utbildning. De områden som berör styrgruppen för arbetsmarknad har också stark koppling till uppdrag inom statliga och regionala myndigheter. Ett utbyte finns mellan GR och BRG vad gäller näringslivsutveckling och strategiska arbetsmarknadsfrågor. I arbetet ingår att på olika sätt bedriva samhällsutveckling samt att genom att identifiera utvecklingsområden påtala och driva opinion. Arbetet handlar också om att genom erfarenhetsutbyte och nätverkande ge GR-kommunerna möjlighet att förbättra och utveckla verksamheterna.

Aktiviteter och löpande verksamhet

Styrgruppen för arbetsmarknad ska utifrån en regional utgångspunkt fokusera på följande:

Gränssnitt kommun och stat

Arbetsmarknadspolitikerna är ett statligt ansvarsområde men kommunerna har ett stort intresse av att delta i arbetsmarknadens utveckling. Genom Lagen om arbetslöshetsnämnd har kommunen ansvar att vidta eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga eller minska verkningarna av arbetslöshet. Arbetsmarknadssituationen är central utifrån flera aspekter. En god arbetsmarknad är en förutsättning för att invånarna har goda livsvillkor, att kommunen får skatteintäkter och kan bedriva

en god service, osv. Detta kan i sin tur medföra att företagen i kommunen får en god tillväxt och att fler företag etableras. Kommunen involveras i arbetsmarknadens utveckling genom uppdrag från Arbetsförmedlingen, kommunens roll som arbetsgivare, det yttersta ansvaret genom Socialtjänstlagen samt informationsansvaret för dem som är under 20 år. Under de senaste åren har Arbetsförmedlingens uppdrag förändrats, och fler målgrupper har inkluderats. Det handlar bland annat om tidigare sjukskrivna personer och nyanlända flyktingar. Det betonas även att arbetslösa oavsett försörjningsstödsform ska erbjudas arbetsmarknadsinsatser inom ramen för Arbetsförmedlingens utbud.

Styrgruppen ska verka för

- att arbetslösa med försörjningsstöd ges möjlighet att delta i arbetsmarknadsinsatser så att deras anställningsbarhet ökar.
- att bevaka så att arbetsmarknadsinsatserna upprätthåller en hög kvalitet och att exempel på framgångsrikt arbete i GR-kommunerna lyfts fram.
- att följa och påverka utvecklingen av arbetsmarknadspolitikerna när det gäller de utsatta gruppernas möjlighet till en alternativ arbetsmarknad.
- att öka möjligheterna till arbetsmarknadsinsatser som är utformade utifrån ett regionalt och lokalt behov.

Ungdomars etablering på arbetsmarknaden

Ungdomsarbetslösheten har trendmässigt ökat sedan 2008, och 40 procent av de arbetslösa är under 25 år. Under hela 2000-talet har ungdomsarbetslösheten varit på relativt höga nivåer. Det talar för att detta inte enbart är ett konjunkturproblem, utan att det också finns strukturella orsaker bakom nivåerna. Dessutom sker ungdomars etablering på arbetsmarknaden allt senare. I början av 90-talet var etableringsåldern ca 21 år medan den i nuläget är ca 29 år.

Den ungdomsgrupp som har det svårast på arbetsmarknaden är de som har långa perioder utan arbete. Störst risk har de som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning, är födda utomlands eller har en funktionsnedsättning som medför en nedsatt arbetsförmåga. Flertalet av GR-kommunerna erbjuder ungdomsjobb som ett första steg in på arbetsmarknaden. Ungdomsjobben ger den enskilde en inträdesbiljett på arbetsmarknaden samt referenser och arbetslivserfarenhet.

Styrgruppen ska verka för

- att ungdomar som behöver ska få tidiga insatser av arbetsförmedlingen och att korta anställningar inte ska bryta kvalificeringstiden för insatserna.
- att ungdomar som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och är långtidsarbetslösa får tillgång till ungdomsjobb.
- att öka ungdomars möjlighet att fullfölja sin grundskole- och gymnasieutbildning.

En stödstruktur för validering

Validering är ett verkningsfullt och effektivt instrument när det gäller att göra personer anställningsbara. Det kan handla om personer med utbildning och/eller arbetslivserfarenhet från Sverige eller annat land. Avgörande är att både stat/kommun, arbetsmarknadens parter och branschorganisationerna ger möjlighet till kompletterande yrkesutbildningsinsatser. Myndigheten för yrkeshögskolan har utarbetat nationella kriterier och riktlinjer för validering av reell kompetens men fortfarande saknas en nationell samordning. Inom ramen för den regionala kompetensplattformen arbetar GR Meritea med de övriga kommunalförbunden och Västra Götalandsregionen inom Validering Väst. Arbetet syftar till att bygga upp en regional struktur för valideringsarbetet och denna ska bestå av:

1. Delregionala strukturer med noder och mötesplatser för att koppla samman valideringens aktörer och avnämare, kartlägga behov samt planera och implementera verksamhet.
2. En regiongemensam portal med modell- och metodbank, IT-stöd och verktyg för att hantera processerna kring validering.
3. En regional Valideringskompetens med uppgift att bistå med bl.a. metod och kvalitetsstöd, information samt att verka för samordningsvinster.

Styrgruppen ska verka för

- att GR Meritea ska vara en aktiv part i Validering Västs arbete med stödstrukturen för validering

EU och internationellt arbete

GR bedriver verksamhets- och kompetensutveckling tillsammans med medlemskommunerna genom EU-projekt. Projekten initieras oftast i nätverken samt utifrån gemensamma behov och frågeställningar. GR har rollen som projektägare, och kommunerna deltar i styrgrupper för ledning och styrning. EU-projekten ger kommunerna möjlighet till verksam-

hetsutveckling som inte finansieras inom ramen för ordinarie uppdrag.

Styrgruppen ska verka för

- att GR bidrar till kommunernas verksamhetsutveckling genom att söka medel från EUs strukturfonder för frågeställningar och behov som initieras av kommunerna och som har bäring i EUs program.
- att GR ska stödja kommunerna i förberedelserna inför den kommande programperioden.

Kommungemensam plattform för nyanlända vuxna flyktingar

Prognosen för 2014 är att cirka 48 000 personer kommer att söka asyl i Sverige, vilket är ungefär på samma nivå som 2013 men betydligt högre än föregående år. I Västra Götaland planeras för ett mottagande på ca 5 900 personer, varav hälften brukar bosätta sig i GR-kommunerna, dvs. ca 3 000 personer. Det ska jämföras med det genomsnittliga årliga mottagandet som varit 1 200 personer 2008-2012. Ett ökat flyktingmottagande kommer att kräva en ökad mobilisering hos GR-kommunerna för att hantera inflödet samt för att skapa möjligheter för en god etablering och integration. En stor osäkerhet finns i det fortsatta mottagandet då det avgörs av hur situationen utvecklas i bland annat Syrien, Somalia och Eritrea.

Efter remiss bland medlemskommunerna beslöt GRs förbundsstyrelse 2010 att etablera en kommungemensam plattform för nyanlända vuxna flyktingar. Varje medlemskommun har utsett en representant på tjänstemannanivå som ska företräda kommunen i arbetet. Grupperingens sammansättning och uppdraget ses över med regelbundenhet beroende på fokus i arbetet. För 2015 processas bl.a. följande frågor för att öka kvaliteten i mottagandet samt främja etableringen på arbetsmarknaden:

- Innehåll i och uppföljning av lokala och regionala överenskommelser med bl.a. Migrationsverket och Arbetsförmedling.
- Utveckling och uppföljning av den regionala samhällsorienteringen som finansieras av GRs samtliga medlemskommuner.
- Yrkes- och språkutveckling.
- Bostadssituationen – hur mildras segregationen i Göteborgsregionen trots en fortsatt bostadsbrist?
- Tidig yrkesidentifiering samt tillgång till validering och valideringstolk.

Styrgruppen ska verka för

- att den kommungemensamma plattformen för nyanlända flyktingar stärks.
- att GR stödjer kommunerna samt ger möjlighet till samverkan och samutnyttjande vid ett ökat mottagande.

Kompetensförsörjning och marknadsföring

Till 2020 kommer GR-kommunerna att behöva rekrytera mer än 40 000 nya medarbetare, dels på grund av att anställda går i pension men även då efterfrågan på kommunala tjänster kommer att öka. Detta sker samtidigt som allt färre är en del av arbetskraften. Kommunernas möjlighet att kompetensförsörja vård, omsorg och skola samt nyckelpositioner som till exempel ingenjörer och chefer är en stor utmaning. Den offentliga sektorn behöver arbetskraft för att erbjuda medborgarna service med god kvalitet. I detta samverkar en del av GRs medlemskommuner och delar på personal för att upprätthålla en hög kompetens. Att stärka arbetsgivarvarumärket är en viktig del när det gäller att attrahera ny arbetskraft, och det är angeläget att såväl kvinnor som män ser välfärdssektorn som en spännande arbetsmarknad. GR-kommunerna marknadsför kommunernas arbete genom bland annat yrkesambassadörer som möter studenter på högskolor och universitet.

Styrgruppen ska verka för

- att GR-kommunerna gemensamt arbetar med att marknadsföra och informera om arbetsmarknaden inom välfärdssektorn för presumtiva arbetstagare.
- att uppmärksamma och identifiera hur generationsskiftet sker i GR-regionen och hur den demografiska utmaningen kan stödjas och underlättas.
- att GR tar fram personalbehovsprognoser för kommunala verksamheter inom GR-området.

Minska obalansen på arbetsmarknaden

Arbetslösheten har under en längre tid legat på en hög nivå samtidigt som många branscher aviserar att de inte kan rekrytera rätt kompetens. Det råder en obalans på arbetsmarknaden mellan utbud av och efterfrågan på arbetskraft. Skälet till efterfrågan handlar bland annat om generationsskifte och att nya arbetsuppgifter kräver ny kompetens. Till detta tillkommer att andelen arbetsföra i befolkningen minskar. För att klara denna utmaning behövs att

de som står utanför arbetsmarknaden får möjlighet till studier och kompetensutveckling men även att det sker en förflyttning av redan anställda så att de får möjlighet att ta mer kvalificerade arbetsuppgifter. På så sätt kan det skapas en rörlighet på arbetsmarknaden så att de som står utanför arbetsmarknaden får tillgång till fler ingångsjobb. Hur kan man skapa incitament för en ökad rörlighet på arbetsmarknaden?

Styrgruppen ska verka för

- att synliggöra rekryteringsbehov inom branscher som har en bristsituation.
- att skapa förutsättningar för samverkan som kan stödja en struktur som minskar obalansen och "missmatchningen" på arbetsmarknaden.

Jämställdhet i arbetslivet

Grunden för ett gott arbetsliv handlar om lika villkor. Kvinnors och mäns inkomster och arbetstid har närmast sig varandra men trots detta är det fortfarande stora skillnader. Förändringar av utbildnings- och yrkesval sker långsamt, och valen sker fortfarande traditionellt. Samhället har allt att vinna på att arbetslivet blir mer jämställt.

Styrgruppen ska verka för

- att synliggöra skillnader och likheter som påverkar kvinnor och män på arbetsmarknaden.

Feriearbete

GR-kommunerna tillhandahåller feriearbeten för ungdomar i grundskolan och/eller gymnasiet. Det är oftast ungdomarnas första möte med arbetslivet och har betydelse för att ge dem en inblick i arbetsuppgifter inom välfärdssektorn. 2013 fick närmare 5 000 ungdomar feriejobb i GR-kommunerna, och antalet ferieungdomar har ökat under flera år.

Styrgruppen ska verka för

- att uppmuntra kommunerna att fler ungdomar erbjuds feriejobb.
- att fler ungdomar får feriejobb inom såväl offentlig som privat sektor.
- att följa upp ungdomarnas uppfattning av feriearbete i GR-kommunerna för att få en ökad kunskap om hur de bland annat upplever kommunal verksamhet.

Hälsa bland kommunanställda

Genom GRs nätverk för personalchefer genomförs årligen nyckeltalsstudier över hälsan hos de kommunanställda. Arbetet syftar till att genom

jämförelser och fördjupade studier påverka hälsan och öka möjligheten att förebygga ohälsa bland de anställda såväl kvinnor som män.

Styrgruppen ska verka för

- att underlag för analyser kring hälsa och ohälsa bland kommunanställda tas fram.

Kompetensutveckling

GR genomför ett stort antal kompetensutvecklingsinsatser för kommunanställda. Behovet definieras av GR-kommunerna. Vissa utbildningar eller informationsinsatser initieras och finansieras av staten och/eller länsstyrelsen, inom t.ex. psykiatri, missbruk samt äldre- och handikappomsorg. EUs programområden bidrar även med delfinansiering av olika kompetensutvecklingsinsatser. I arbetet med att kompetensutveckla personalen kan ny teknik användas, genom skraddarsydda webbutbildningar kan till exempel stora grupper utbildas utan att vara beroende av att detta ska göras vid samma tillfälle och på samma plats.

Styrgruppen ska verka för

- att GR bidrar till kommunernas kompetensutveckling inom de områden som efterfrågas av medlemskommunerna.
- att GR tar initiativ till nya lärplattformar och digitala utbildningsmiljöer för kommunernas kompetensutveckling.

En FoU-plattform för kommunala arbetsmarknadsinsatserns uppföljning, effekt och kvalitet

Kommunala arbetsmarknadsenheter bedriver verksamhet som kompletterar de insatser som utförs av Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadsenheterna i GR-kommunerna har utarbetat ett gemensamt två-årigt projekt inom ramen för en FoU-plattform. Syftet är att kartlägga och synliggöra kommunernas arbete inom arbetsmarknadsområdet samt utveckla uppföljningen av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Målsättningen är att få ett bättre underlag och en djupare kunskap kring de kommunala arbetsmarknadsverksamheternas funktion och effekter.

Styrgruppen ska verka för

- att FoU-plattformen blir ett verktyg för kontinuerlig kunskapsutveckling kring de kommunala arbetsmarknadsinsatsernas funktion och effekter.
- att uppmuntra och stödja kommunerna att utveckla uppföljningsmetoder för att tydligare

presentera arbetsmarknadsverksamheternas resultat.

En arbetsmarknad för alla

Det är betydelsefullt att finna lösningar som kan bromsa utvecklingen av långvarigt utanförskap. Sociala indikatorer vid upphandling samt utvecklingen av sociala företag kan ge en alternativ arbetsmarknad för personer med långvarigt utanförskap. Det är även angeläget att involvera den privata arbetsmarknaden genom företagets samhällsansvar (CSR – Corporate Social Responsibility).

Styrgruppen ska verka för

- att medlemskommunerna i upphandlingsförandet tar med sociala indikatorer som kan bidra till en ökad sysselsättning.
- att medlemskommunerna tillvaratar de möjligheter som finns med subventionerade anställningar.
- att följa utvecklingen av sociala företag som kan bidra till en kompletterande arbetsmarknad.
- att i samarbete med BRG uppmuntra det privata näringslivets samhällsansvar.

Ett regionalt arbetsmarknadspolitiskt program

GR-kommunerna verkar i en gemensam arbetsmarknadsregion. Utbudet av arbetstillfällen och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utanförskap är en gemensam angelägenhet och påverkar hela regionen. Att skapa förutsättningar för en god utveckling av arbetsmarknaden är avgörande. Tillsammans kan GR-kommunerna skapa en gemensam utgångspunkt i arbetet genom att visa på utvecklingsområden och prioriteringar. Dessa ska ha sin grund i de gemensamma nämndare som finns i regionen samt stöd i evidens och forskning. Inför 2015 kommer en ny styrgrupp för arbetsmarknad att etableras och under deras första år blir en av uppgifterna att utarbeta ett regionalt arbetsmarknadspolitiskt program för mandatperioden. Förslag till program kommer att skickas på remiss till medlemskommunerna för beslut om verkställighet.

Styrgruppen ska verka för

- att utarbeta ett regionalt arbetsmarknadspolitiskt program för mandatperioden.

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad

Styrgruppens roll

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad är GRs förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupp inom områdena miljö och samhällsbyggnad.

GR är av regeringen utsett till regionplaneorgan enligt plan- och bygglagen (PBL) och därmed bärare av det regionala perspektivet i olika planprocesser. Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad har förbundsstyrelsens uppdrag att leda detta arbete och bereda sådana frågor som kräver förbundsstyrelsens ställningstagande.

GR har också genom särskilt beslut i förbundsstyrelsen (förankrat i varje medlemskommun) uppdraget att samordna planeringen av transportinfrastrukturen i regionen och styrgruppen är beredande för detta uppdrag.

Vision – inriktning

Göteborgsregionen ska vara en stark och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. Genom ett gemensamt målinriktat arbete vill vi stärka regionens kvaliteter och aktivt arbeta för att möta framtidens utmaningar.

Denna vision finns i det av förbundsfullmäktige framtagna mål- och strategidokumentet Hållbar tillväxt – mål och strategier med fokus på hållbar regional struktur (antaget i juni 2013). Här beskrivs de grundläggande utmaningarna för Göteborgsregionens utveckling och förbundsfullmäktige har därmed lagt en tydlig grund för flertalet av de frågor som rör styrgruppens ansvarsområden. Hållbar tillväxt är en uppdatering av de mål och strategier som drogs upp i Uthållig tillväxt 2006. Uppdateringen har främst justerats med hänsyn till regionens utveckling från 2006 till idag och till det som beslutats och gjorts under dessa år.

Mål och strategier

Styrgruppens del i att möta utmaningarna i Hållbar tillväxt ligger i att verka för att av förbundsfullmäktige antagna mål och strategier omsätts till ett aktivt agerande i såväl medlemskommunerna som i olika organisationer. Genom sitt bevaknings- och beredningsansvar inom ett antal områden som påverkar samhällsbyggandet har styrgruppen också möjlighet att inte bara följa utvecklingen inom dessa områden utan även att ta egna initiativ.

Som stöd för arbetet med att nå uppsatta mål har dokumentet Strukturbild för Göteborgsregionen (godkänt i maj 2008) tagits fram. Strukturbilden visar huvuddragen i regionens fysiska struktur och ligger till grund för ett samstämt och konsekvent agerande över lång tid. Styrgruppens uppgift är att i ett regionalt perspektiv, och med strukturbilden som grund, analysera och synliggöra hur de olika delarna kan utvecklas och stärkas för att bli långsiktigt hållbara. Styrgruppen ska även vid behov initiera fortsatta processer eller studier för att öka kunskapen om de olika delarna i den regionala strukturen som stöd för kommunernas egna lokaliseringstrategier.

Styrgruppen bidrar också i sitt arbete till och verkar för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån de tre grundläggande och inbördes beroende dimensionerna – den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. Alla beslut ska utformas på ett sätt som balanserar dessa tre dimensioner. Den miljömässiga dimensionen handlar bl.a. om miljöeffekter, resursförbrukning och klimatfrågor. För den sociala dimensionen är det viktigt att beakta t.ex. tillgänglighet för olika grupper samt hur den regionala sammanhållningen kan stärkas. Den ekonomiska dimensionen stärks när såväl invånarnas som näringslivets behov möts. Sammantaget bidrar en balanserad utveckling till att öka regionens attraktivitet.

Löpande verksamhet och aktiviteter

Med utgångspunkt från framtagna mål och strategier deltar GR genom olika aktiviteter och löpande verksamhet, på såväl politisk som tjänstemannanivå, i nätverk och har uppdrag som direkt eller indirekt faller inom ramen för styrgruppens ansvarsområde. I samband med nya uppdrag och projekt undersöks möjligheten till aktiv medverkan i internationella projekt som ligger i linje med GRs övergripande mål för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. I samband med nya uppdrag undersöks också möjligheten till medfinansiering om det bedöms ge ett mervärde till verksamheten.

Inom styrgruppens ansvarsområde är insatser inom följande strategiska områden prioriterade inför 2015; bostadsbyggande, transportinfrastruktur samt gröns- och blåstruktur.

(Kursiv text betyder att citaten är hämtade från mål- och strategidokumentet Uthållig tillväxt och Strukturbild för Göteborgsregionen.)

Vi vill stimulera en fortsatt befolkningstillväxt och samtidigt ta vara på de möjligheter en fortsatt regionförstoring ger

Befolkningsökningen inom Göteborgsregionen ska vara minst 10 000 invånare per år.

Styrgruppen ska:

- verka för att effektivisera bostadsbyggandet som en av förutsättningarna för en ökande befolkning.
- ha ambitionen att söka samarbeten utanför GRs gränser.

Vi vill stärka de kvaliteter som gör att vi vill leva och verka i samt besöka Göteborgsregionen

Närheten till kust, hav, skogar och sjöar ska tas tillvara för att utveckla regionens attraktionskraft. Samtidigt ska tillgängligheten till dessa miljöer säkras. Älvens många funktioner och kvaliteter ska säkerställas. Livsmiljön ska värnas från skadlig påverkan – alla ska tillförsäkras ren luft och friskt vatten.

Styrgruppen ska:

- verka för att regionens attraktionskraft stärks genom att de gröna kilarna och kustzonen utvecklas.
- verka för en samsyn kring möjligheter och

problem som finns kring Göta älv och dess närområde.

– verka för att en god vattenkvalitet i Göta älv och dess biflöden säkerställs.

- samordna arbete som berör den framtida regionala vattenförsörjningen i Göteborgsregionen i enlighet med den regionala vattenförsörjningsplanen.
- verka för att intentionerna i GRs avfallsplan (A2020) följs i kommunernas planeringsarbete med avfallsfrågor.
- följa utvecklingen och ta initiativ till sådana åtgärder så att gällande miljökvalitetsnormer kan klaras och klimatmål nås.
- utifrån de övergripande konsekvenserna av en global klimatförändring utveckla en samsyn kring hur dessa frågor kan hanteras lokalt och regionalt.

Övriga aktiviteter:

- *Luftvårdsprogrammet i Göteborgsregionen* – GR företräder medlemskommunerna i programmet, som även omfattar länsstyrelsen i Västra Götalands län och representanter från näringslivet. Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad utgör den politiskt tillsatta delen av styrgruppen för luftvårdsprogrammet och övriga deltagare i styrgruppen representeras av näringslivet.
- *Miljösamverkan Västra Götaland* – projektet, som är en samverkan mellan Västra Götalandsregionen, länsstyrelsen i Västra Götalands län, de fyra kommunförbunden (inkl. GR) och kommunernas miljöförvaltningar, syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet.
- *Göta älvs vattenvårdsförbund* – GR har uppdraget att administrera förbundets verksamhet.
- *Vattenråd* – har bildats för att klara kraven i EUs vattendirektiv. GR administrerar tillsammans med bl.a. Göta älvs vattenvårdsförbund vattenråden i Göta älv, Säveån och Mölndalsån.
- *Kalkning* – GR administrerar på uppdrag av länsstyrelserna i Västra Götaland och Halland samt ett antal medlemskommuner kalkning av sjöar och vattendrag i stora delar av Göteborgsregionen.

Vi vill skapa en stark och långsiktig hållbar regional struktur som utgår från storstadsområdets möjligheter

Ett bostadsbyggande i stationsnära lägen, eller i orter som med god kollektivtrafik är knutna till stationslägena, stärker förutsättningarna för en uthållig tillväxt i Göteborgsregionen. Vi ser ett starkt näringsliv och en uthållig tillväxt som förutsättningar för ett fortsatt välstånd – det goda livet – för alla.

Styrgruppen ska:

- verka för att tillkommande bebyggelse stärker en hållbar regionstruktur.
- verka för en samsyn i boendefrågan genom en regional boendeplanering.
- medverka till att en god regional hantering av materialförsörjning till bygg- och anläggningsverksamhet kommer till stånd.
- verka för att etableringar som kan få betydande påverkan på den regionala strukturen och trafiken kommer till stånd i lägen som bidrar till en hållbar utveckling.
- verka för att intentionerna i GRs handelsstrategi följs i kommunernas planeringsarbete för att därigenom bidra till att stärka den regionala strukturen.
- följa utvecklingen inom energiområdet.

När det gäller arbetet med näringslivsfrågor inriktas arbetet på att, tillsammans med BRG, medverka till en positiv näringslivsutveckling.

Vi vill utveckla ett långsiktigt hållbart transportsystem med en attraktiv kollektivtrafik

Göteborgs lokala arbetsmarknad ska år 2030 omfatta 1,75 miljoner invånare. Minst 40 procent av resorna i Göteborgsregionen ska göras med kollektivtrafik 2025. Utvecklingen av huvudstråken ska ske med stöd av en attraktiv och kraftfull pendel- och regiontågstrafik.

Styrgruppen ska:

- bevaka och delta i statens och Västra Götalandsregionens infrastrukturplanering med syftet att kunna tillvarata Göteborgsregionens intressen och vid behov kunna agera.
- medverka och stödja arbetet med att genomföra K2020 och Västsvenska paketet.
- ägna särskild uppmärksamhet åt hur vi möter framtida transportbehov på ett hållbart sätt.

Övriga aktiviteter:

- ARC – GR är medlem i den europeiska organisationen Airport Regions Conference och tar aktiv del i den kunskap som byggs upp inom ARC.
- *Europakorridoren* – GR är medlem i organisationen som verkar för att förverkliga Göta-landsbanan – en järnväg mellan Göteborg och Stockholm via Jönköping.

Sociala styrgruppen

Styrgruppens roll

Den sociala styrgruppen är förbundsstyrelsens politiska beredningsgrupp inom det sociala området. Styrgruppens uppgift är att bereda frågor samt omsätta förbundsstyrelsens mål och strategier till kommungemensamma aktiviteter. Frågor som ingår i styrgruppens uppdrag handlar om att medverka till en socialt hållbar utveckling med social sammanhållning och trygga levnadsförhållanden. I det sociala området ingår framför allt kommunernas arbete med socialtjänst samt kommunal hälso- och sjukvård. Socialtjänsten ska främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet med ett särskilt ansvar i förhållande till vissa målgrupper. I den kommunala hälso- och sjukvården ingår omvårdnads- och sjukvårdsinsatser samt rehabilitering i hemsjukvård, dagverksamhet, särskilda boendeformer och boende med stöd av LSS.

Vision

Den sociala styrgruppens vision är att etablera ett synsätt där den sociala dimensionens betydelse i samhällsutvecklingen alltid beaktas i beslutsfattandet, vilket är nödvändigt för en hållbar utveckling. En socialt hållbar utveckling bygger på såväl samverkan mellan olika aktörer som medborgarnas deltagande. Social sammanhållning vävs genom människors ömsesidiga relationsskapande och allas möjlighet till delaktighet i samhällslivet. Visionen är därför en region där alla aktörers kompetenser, det offentliga och det civila samhällets, tas tillvara i en väl fungerande samverkan.

Mål

Det övergripande målet för sociala styrgruppen är att utveckla ett kommungemensamt arbete som ökar den sociala sammanhållningen och skapar tryggare levnadsförhållanden. En positiv utveckling är beroende av att det finns en social sammanhållning mellan människor som lever under skilda villkor och i olika sammanhang.

Den samverkan som GR etablerat som kompetensresurs inom det sociala området har som mål att främja och utveckla en kunskapsbaserad praktik. Målgrupper är i första hand yrkesverksamma och förtroendevalda inom det sociala området samt angränsande hälso- och sjukvård.

Strategier

Samverkan och gemensamt agerande

Viktigt för den mellankommunala samverkan är det utvecklingsarbete som initieras i chefsnätverk och andra strategiska grupper inom ramen för sociala styrgruppens ansvarsområde. GR utgör den regionala sammanslutningen för kommunernas gemensamma intressebevakning i förhållande till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). GR är en plattform för gemensamt agerande i förhållande till olika aktörer. GR kan också samordna remissvar från kommunerna. Det förekommer också att GR lämnar rekommendationer till medlemskommunerna i frågor där ett likartat agerande underlättar samarbetet.

Kompetensutveckling

GR utgör en kompetensutvecklingsarena för förtroendevalda och anställda i medlemskommunerna. Syftet är att synliggöra och dela erfarenheter samt hämta inspiration i aktuell kunskap från olika håll. Detta sker genom en omfattande kursverksam-

het samt professionsinriktade fortbildningar och utvecklingsprogram. GR har även en uppskattad tradition av mötesplatsarrangemang.

Integrerat forsknings- och utvecklingsarbete (FoU i Väst)

GR medverkar genom FoU-projekt till att skapa ny kunskap samt ge stöd i att sprida och implementera kunskap. Detta sker genom olika former för lärande med utgångspunkt i kunskap från de tre perspektiven för en kunskapsbaserad praktik: forskning, profession och brukare. Resultatet av FoU-arbetet återförs i GRs olika nätverk samt genom publikationer, studiematerial och seminarier. Formerna utvecklas kontinuerligt för att möta kommunernas behov på ett alltmer anpassat och interaktivt sätt. Resultaten ska vara användbara för kommunernas förbättringsarbete.

Prioriterade områden för regional samverkan

Den sociala dimensionen av en hållbar tillväxt

Trots att mycket pekar på att allt fler människor fått det bättre har de sociala skillnaderna mellan olika grupper ökat. I måldokumentet för GR Hållbar tillväxt – mål och strategier med fokus på regional struktur anges att förstärkt analys av den regionala utvecklingen samt insatser för att stärka den sociala sammanhållningen och för trygga levnadsförhållanden är förutsättningar för att nå målet om en hållbar tillväxt. Sociala risker behöver uppmärksammas.

Styrgruppen ska verka för

- att utveckla kunskapsunderlag som kan fungera långsiktigt för att underlätta analys och utveckling av social sammanhållning, trygga levnadsförhållanden och sociala risker.
- att bidra till att gemensamt stärka insatser i sådana områden som kan bidra till en socialt hållbar utveckling.

Boende

Att ha en bostad som fungerar är självklart en av de viktigaste grundförutsättningarna för möjligheten till ett tryggt levnadsförhållande. Bostadssituationen är kritisk för många grupper i regionen. I den sociala styrgruppens ansvarsområde ligger frågor kring strategisk bostadsplanering och tillgänglighetsfrågor samt att särskilt beakta behovet av

bostäder för grupper som har en svag förankring på bostadsmarknaden.

Styrgruppen ska verka för

- att i samverkan finna gemensamma lösningar för att tillgodose behov av boendelösningar för personer med en svag förankring på bostadsmarknaden.
- att utveckla och sprida kunskap om strategisk bostadsplanering och tillgänglighet i boendet.

Barn

Alla barn behöver trygga och goda uppväxtvillkor. Insatser som motverkar ojämlikhet i barns hälsa och utveckling gynnar alla barn. Föräldrar ska kunna vara barnens viktigaste resurs. Barn ska kunna lyckas i skolan samt ha en trygg och meningsfull fritid. Tidiga och förebyggande insatser i samverkan mellan olika samhällsaktörer kring barn som riskerar en utsatthet kan ha en stor betydelse. För barn som behöver samhällets särskilda insatser, till exempel i form av placering utanför hemmet, ska vården vara trygg och säker.

Styrgruppen ska verka för

- att den GR-samverkan som etablerats för barn och föräldrar utvecklas och fördjupas.
- att tillsammas med andra styrgrupper på GR och i samverkan med olika samhällsaktörer bidra till att barn och unga ges förutsättningar för att lyckas i skolan.

Ungas framtidsutsikter

Ungdomars etablering på arbetsmarknaden sker allt senare. Möjligheten till utbildning, arbete och egen försörjning är viktig för alla ungdomar för att nå ett oberoende, en vuxenidentitet och för att bli delaktiga i samhällsbygget. Den ungdomsgrupp som har det svårast är de som fastnat i långa perioder utan arbete. Störst risk har de som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning, är födda utomlands eller har nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning. Sociala styrgruppen har under ett flertal år engagerat sig för att kommunerna ska ge förutsättningar för ett gott mottagande och bra insatser riktade till ensamkommande barn och unga.

Styrgruppen ska verka för

- att bidra till kunskap som kan stärka unga människors möjligheter att utvecklas, försörja sig och ha en delaktighet i samhället.
- att fortsatt bidra till att GR utgör en arena och ett stöd för kommunerna i att gemensamt

forma konkret samarbete kring boende, fritid, skola och arbete när det gäller ensamkommande barn och unga.

Alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT)

GR har ett väl etablerat samarbete med olika aktörer i länet för kunskapsutveckling inom missbruksområdet. Kommunernas behov, nationella riktlinjer och den nationella ANDT-strategin har bildat utgångspunkter för arbetet. Antalet unga som dricker alkohol har sjunkit kontinuerligt under de senaste åren men förekomsten av narkotika är mer osäker. Cannabis är den vanligaste drogen och unga som använder så kallade nätdroger är i stor utsträckning narkotikaanvändare och högkonsumenter av alkohol.

Stygruppen ska verka för

- att fortsatt bidra till kunskapsutveckling inom missbruksområdet och särskilt uppmärksamma risker för unga människor.

Mitt i livet med en funktionsnedsättning

Alla människor ska kunna vara delaktiga i samhället och ta del av sina mänskliga rättigheter. Ohälsan är generellt sett högre bland personer som har funktionsnedsättningar än i den övriga befolkningen vilket oftast inte har med funktionsnedsättningen att göra utan med bristen på delaktighet i samhället. Viktiga förutsättningar för delaktighet är möjligheten till arbete och ett så självständigt boende som möjligt.

Stygruppen ska verka för

- att en kunskapsutveckling sker som stärker att människor med funktionsnedsättningar och i alla åldrar ges stöd som bidrar till delaktighet i samhället.

Ekonomisk utsatthet

Ekonomisk utsatthet har ett nära samband med möjligheten till arbete och därigenom egen försörjning. De vanligaste orsakerna till behov av försörjningsstöd är arbetslöshet och sjukdom, därför är kontakterna mellan socialtjänsten och Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt hälso- och sjukvården av stor betydelse. Inkomstskillnaden mellan fattigare och rikare barnfamiljer har ökat på senare år, och störst risk för ekonomisk utsatthet för barn återfinns i hushåll med en ensamstående utlandsfödd förälder. En grupp som blivit alltmer aktuell i kommunerna är fattiga EU-migranter.

Stygruppen ska verka för

- att i samverkan mellan olika styrgrupper på GR stödja kommunerna så att människor får tillträde till arbetsmarknaden.
- att bidra till samverkanslösningar för personer som befinner sig i en ekonomisk utsatthet där kommunen kan ha ett särskilt ansvar.

Äldre människor

Den ökande andelen äldre människor beskrivs ofta som en utmaning ur ett vård- och omsorgsperspektiv bland annat för att klara personalförsörjningen. Behovet av en sammanhållen vård och omsorg ökar i takt med att andelen äldre ökar och ställer krav på god samverkan mellan olika huvudmän för att vården ska bli god, säker och effektiv. Samhället behöver finna delvis nya former för organisering och utformning av insatser för att kunna möta varje individs behov fortsättningsvis.

Stygruppen ska verka för

- att ta vara på och utveckla kunskaper som ökar förutsättningarna för äldre människors och anhörigas engagemang och delaktighet.
- att bidra till att stärka utvecklingen av tidiga och förebyggande insatser för att främja ett gott liv och förlänga den aktiva tiden av livet.
- att fortsatt bidra till kunskapsutveckling i samverkan med olika vårdaktörer för att stärka en fungerande vårdkedja.

e-samhället

IT skapar möjligheter för att utveckla en individanpassad vård och effektivisera insatserna samt att underlätta kommunernas samverkan med olika samhällsaktörer. Ett arbete med e-Hälsa pågår nationellt och regionalt för att skapa tillgänglig och säker information inom vård och omsorg.

Stygruppen ska verka för

- att bidra till samordnad verksamhetsutveckling med stöd av IT för rutiner där samtliga kommuner i länet behöver samverka, oftast också med Västra Götalandsregionen.
- att stödja kommunerna i kunskap kring IT och tekniska lösningar som kan bidra till utvecklingen av en god vård och omsorg.
- att medverka i utvecklingsarbetet kring e-Hälsa.

Kunskapsbaserad socialtjänst

Staten och SKL har sedan år 2010 träffat ett flertal överenskommelser med det övergripande syftet

att främja en evidensbaserad (kunskapsbaserad) praktik i socialtjänsten samt angränsande områden inom hälso- och sjukvården. Målet är att de insatser som ges bygger på bästa tillgängliga kunskap för en trygg och säker vård och omsorg.

Styrgruppen ska verka för

- att i samverkan med olika aktörer på nationell nivå, länsnivå och mellankommunal nivå inom GR fortsatt stärka långsiktiga strukturer till stöd för kunskapsutveckling inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård.
- att i samråd med kommuner och i förekommande fall med Västra Götalandsregionen och andra samarbetsaktörer ta fram handlingsplaner för de verksamhetsområden där gemensamt arbete krävs.

EU-arbetet

Under de senaste åren har GR spelat en aktiv roll i att samordna och leda olika konstellationer av medlemskommuner i olika EU-stödda projekt. GR är (år 2013) den näst största aktören i förhållande till Europeiska Socialfonden (ESF). Inom den sociala styrgruppens ansvarsområde finns ESF-projekt som rör barn och unga, personer med funktionsnedsättningar och äldre personer.

Styrgruppen ska verka för

- att fortsatt vara aktiv så att EU-stödet blir väl anpassat för kommunernas behov, och att även vara väl förberedd när nya program öppnar för ansökan.

Samverkan med utbildningsanordnare/lärosäten

GR är certifierat som regionalt Vård- och omsorgscollege, ett kvalitetssäkrat samarbete mellan utbildare på gymnasie-/yrkeshögskolenivå samt kommuner och andra utförare. GR har byggt upp ett samarbete med Sahlgrenska akademien kring verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster med flera och med institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet kring socionomutbildningen. Avsikten är att höja kvaliteten på studenternas praktik och att bidra till en fortlöpande diskussion om utbildningens innehåll. FoU i Väst har en särskild roll i att stärka medlemskommunernas samarbete med universitet och högskola kring angelägna forskningsområden samt att bidra till att sprida goda forskningsresultat.

Styrgruppen ska verka för

- att samarbetet runt vård- och omsorgscollege och den verksamhetsförlagda utbildningen fortgår och utvecklas.
- att samverkan med universitet och högskolor utvecklas.

Utbildningsgruppen

Utbildningsgruppens roll

Utbildningsgruppen är GRs politiska styrgrupp för regiongemensamma satsningar på det livslånga lärandets område. Utbildningsgruppen utses av förbundsfullmäktige. Verksamheten legitimeras i första hand av det myndighetsuppdrag som medlemskommunerna delegerat liksom i avtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar, huvudsakligen GR och GRs medlemskommuner emellan. Ytterligare information om Utbildningsgruppen och GRs övriga styrgrupper redovisas i styrelsehandling GRs styrgruppers roller och mandat (dnr: 09-101.010), vilken bl.a. återfinns på www.grkom.se/utbildning2015.

Vision – inriktning

Visionen för Utbildningsgruppens arbete är att elevens behov och önskemål ska sättas i främsta rummet. Den som studerar ska ha stor frihet att, i progressiva och spännande fysiska och digitala lärmiljöer av mycket god standard, utveckla sina kunskaper och insikter. Detta ska ske utan hänsyn till begränsningar av t.ex. socioekonomisk, geografisk, administrativ, teknisk, social eller kulturell art. Elever ska också ha likvärdiga möjligheter oberoende av etnisk bakgrund, kön, ålder och funktionshinder.

Visionen inrymmer två utmaningar, dels gemensamma satsningar i syfte att utveckla lärmiljöer och pedagogisk kompetens hos de utbildningsverkssamma i medlemskommunerna, dels arbetet med att skapa ett så öppet utbildningslandskap som möjligt. Den pedagogiska utmaningen återfinns i förbundsordningen, men också i avtal som reglerar samverkan kring läromedelssamordning, ledares och medarbetares kompetensutveckling, skola/arbetslivskontakter samt i kostnads- och kvalitetsjämförelser.

Även arbetet med att skapa det öppna utbild-

ningslandskapet är accentuerat i förbundsordningen. Regionala samverkansavtal och överenskommelser kring interkommunala ersättningar finns för samtliga de skolformer som kommunerna har ansvar för.

I Utbildningsgruppens arbete antas att satsningar på utbildning, kompetensutveckling och det livslånga lärandet är centrala inslag i ett välfärdssamhälle samt att sådana insatser borgar för utvecklingen av en hållbar välfärd. De ger människor bättre förutsättningar att möta vardags- och arbetslivets krav samt skapar förutsättningar för att hantera satsningar på integration, mångfaldens möjligheter och demokratins utveckling.

Vid sidan av ett tillväxtfrämjande perspektiv bidrar investeringar i livslångt lärande också till människors möjligheter att leva ett rikt liv i en levande demokrati. De utgör en grundförutsättning för aktivt deltagande i samhällsutvecklingen. I ett föränderligt samhälls- och arbetsliv är det livslånga lärandet en avgörande mångfalds- och jämlikhetsfråga. Gemensamma satsningar på livslångt lärande blir en garant för medborgarkraft, bärkraft, konkurrenskraft, för fortsatt utveckling av ett demokratiskt samhälle.

Med detta som utgångspunkt har GR etablerat en för landet unik samverkan på utbildningsområdet, vilken idag inbegriper alla skolformer - från förskola till vuxenutbildning. I detta sammanhang kan noteras att regeringen i sin budgetproposition för 2014 pekar på vikten av ökat regionalt samarbete:

Kommunerna är ofta för små för att kunna erbjuda ett brett urval av gymnasieprogram. En ökad regional samverkan kring utbud av gymnasieutbildningar ger kommunerna bättre möjligheter att i tider av minskande elevkullar kraftsamla kring vissa utbildningar, samtidigt som de tillsammans kan tillhandahålla ett utbud som tillgodoser elevernas val.

(Budgetpropositionen 2014 – utgiftsområde 19, Regional tillväxt)

Det regiongemensamma arbetet ska biträda kommunerna på ett sådant sätt att högsta kvalitet och bästa kostnadseffektivitet åstadkoms.

Mål

Utbildningsgruppens vision inrymmer dels ett pedagogiskt perspektiv, dels perspektivet att verka för ett öppet utbildningslandskap.

Generella mål för Utbildningsgruppens arbete:

- Utbildningsgruppen ska vara ledande i landet avseende samverkan på utbildningsområdet både när det gäller bredd och djup, innebärande de mest långtgående samverkansavtalen och omfattande störst antal elever.
- Arbetet ska biträda kommunerna på ett sådant sätt att högsta kvalitet och bästa kostnadseffektivitet åstadkoms i jämförelse med de andra två storstadsregionerna.

Som en följd av detta ska medlemskommunerna ha;

- högst genomsnittligt meritvärde efter utgången grundskola,
- högst andel behöriga elever till gymnasieskolan,
- högst andel elever som är behöriga till universitet och högskola.

Mål för den pedagogiska verksamheten inom Utbildningsgruppens ram:

- Inom de verksamhetsfält av sambrukskaraktär som Utbildningsgruppen ansvarar för, idag läromedelsförsörjning, skola-arbetslivskontakter, nätverkande samt yrkes-verksammas kompetensutveckling, ska Utbildningsgruppen vara den ledande aktören i GRs medlemskommuner.
- 100 % av brukarna av detta utbud ska instämma i de två, av sammantaget fyra, mest positiva bedömningarna av verksamheten, vilket fortlöpande följs upp i bl.a. brukarenkäter.
- Verksamheterna ska omfatta samtliga skolformer; från förskola till vuxnas lärande, avseende såväl kommunala som fristående aktörer.
- Verksamheten ska medverka i minst ett större internationellt forskningsprojekt inom det utbildningsvetenskapliga forskningsfältet.
- Inom den delen av det pedagogiska sambruksutbudet som erbjuds direkt till eleverna ska behovsfokuseringen och, som en följd av detta, den direkta elevanvändningen av GRs utbud öka.
- Hela det pedagogiska utbudet ska kännetecknas av:

- rationalitet t.ex. genom nyttjande av digital teknik i alla relevanta led,
- brukarfokus genom att vara helt behovsstyrt samt
- framsynthet och utvecklingskraft till stöd för elevernas och skolornas utveckling.

Den bärande idén är att nyttja hela Göteborgsregionens kapacitet av utbildningsresurser och att därigenom optimera de kommunala utbildnings-satsningarna ur både ekonomiskt och kvalitetsutvecklingsperspektiv. Metoder för ökad kostnadseffektivitet, kvalitetsmätning och kvalitetsjämförelser ska utvecklas ytterligare.

I arbetet med att nå ovanstående mål är samspelet med medlemskommunerna helt avgörande och utgör en grundförutsättning för gynnsamt utfall. GRs uppgift är att biträda kommunerna i deras löpande arbete såväl som i deras utvecklingsprocesser. GR ska vara arenan för samverkan och därmed kunna bidra till medlemskommunernas måluppfyllelse på samma sätt som medlemskommunerna bidrar till att Utbildningsgruppens mål angivna ovan nås.

Strategier

För att nå de av Utbildningsgruppen fastställda målen krävs stora insatser lokalt, kommunalt och regionalt. Den samverkan som GR etablerat på skol-/utbildningsområdet grundas på att den ger kommunerna och Göteborgsregionen uppenbara mervärden och därmed tjänar de regionalpolitiska målens syften. I det följande listas de strategier som valts för arbetet med måluppfyllelse:

Samverkansavtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar

Utbildningsgruppens verksamhet regleras i allt väsentligt av samverkansavtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar. Den beslutskedja som krävs för detta avtalsreglerade samarbete skapar behovsstyrda kontaktytor mellan Utbildningsgrupp, förbundsstyrelse, förbundsfullmäktige och medlemskommun.

Utvecklingsarbete och interkommunalt sambruk integrerat

Utvecklingsarbete och interkommunalt sambruk bedrivs helt integrerat. Detta innebär att det finns dels ett utvecklingsuppdrag, dels ett löpande, efterfrågestyrt serviceuppdrag, båda till kontinuerligt stöd för kommunernas och skolornas vardagsverk-

samhet. Detta skapar fortlöpande kompetensutveckling för såväl GRs medarbetare som för de tusentals kommunanställda, som på olika sätt deltar i det regionala samarbetet.

Interorganisatorisk samverkan

Utbildningsgruppens arbete sker ofta i interorganisatorisk samverkan med andra huvudmän och samarbetspartners. Vid sidan av detta samarbete är de nätverk och arbetsgrupper som etablerats av central betydelse i arbetet med att realisera den verksamhetsinriktning som fastställs årligen.

När det gäller både samverkan med andra organisationer och nätverksarbetet kan rationalitetsvinster, ett mer flexibelt arbetssätt och förankring noteras. Samverkanspartners och nätverk har kunskaper och kompetenser, idéer och erfarenheter som är av stort värde i det regionala arbetet.

Samverkanspartners och nätverk bidrar med den specialistkompetens som krävs för att nå uppsatta mål och gör samtidigt GRs arbete väl förankrat i såväl medlemskommuner som i det omgivande samhället.

Denna arbetsmetod bidrar också till den flexibilitet som är nödvändig för att säkerställa en beredskap avseende de uppdrag och aktiviteter som inte sällan tillkommer i uppkomna situationer och med kort varsel

Skalfördelar – en arena för sambruk

Göteborgsregionen som helhet utgör ett större underlag än varje enskild kommun för att ge bredd, djup och kvalitet i olika former av service till regionens utbildningsanordnare. Här intar behovsstyrda satsningar till stöd för pedagogisk utveckling en särställning.

Katalysator – ett forum för kunskaps-, idé- och erfarenhetsutbyte

Spjutspetskunnande och goda exempel i enskilda kommuner kan i det regionala samarbetet göras tillgängliga för övriga kommuner i regionen. Av central betydelse på detta område är dialogen i GRs nätverk kring skolans kvalitetsutveckling.

Ett verktyg av särskild vikt är GRs satsningar på statistisk jämförelse och analys. GR har via de egna IT-systemen för antagning och kommunal ungdomsuppföljning tillgång till data som möjliggör interkommunal jämförelse när det gäller såväl strategisk och regional utbildningsplanering som statistik kring studieavbrott/avhopp från gymna-

sieskolan. Via modern teknik kan GR tillhandahålla effektiva verktyg för beslutstöd i form av statistik direkt för användarna. För att upprätthålla god service och tillgänglighet för medborgarna tillses även att väsentlig information och data tillgängliggörs för vidareutnyttjande via s.k. datalager.

Regional styrka – en plattform för gemensamt agerande

Då kommunerna har gemensamma intressen att bevaka i utbildningsfrågor ger Göteborgsregionens samlade tyngd större genomslag mot omvärlden än vad kommunerna skulle kunna åstadkomma genom enskilt agerande.

Arena för innovation

Den höga förändringstakten i samhället, vilken bl.a. vilar på globalisering och en snabb teknisk utveckling, förutsätter att också utbildningslandskapet är en arena för innovation. Detta gäller såväl processer och former som avseende relevanta verktyg. I detta har utvecklingen inom informations- och kommunikationstekniken särskild vikt. Framgångarna för Utbildningsgruppens verksamheter bygger på att dessa verktyg och processer befinner sig i framkant samt att de kontinuerligt utvecklas. Detta för att ge effektivaste service till avnämarna och för att kunna bidra till skolornas motsvarande arbete, inte minst avseende pedagogisk utveckling.

Satsningar på internationella perspektiv

Det internationella perspektivet och genomförda EU-satsningar ska genomsyra förbundets verksamhet. Utbildningsgruppen verkar för att stödja utbildningslandskapet kring dessa frågor och då med utgångspunkt från skolans styrdokument. Idag sker skolans internationalisering gränsöverskridande mellan länder, kulturer och enskilda människor samt berör såväl politiska, ekonomiska, ekologiska som sociala aspekter. EU-/internationellt samarbete, nätverk och projekt ska bidra till hållbar tillväxt, verksamhetsutveckling och kvalitetssäkring samt detta inom ramen för Utbildningsgruppens uppdrag och kommunernas behov.

Tydlig målgruppsfokusering

Över 200 000 elever, drygt 20 000 pedagoger och ca 1 500 skolledare utgör Utbildningsgruppens målgrupper. Arbetet är koncentrerat till pedagogisk utveckling och det öppna utbildningslandskapet. Över tid skapas en regionkänsla bland dem som verkar på

det livslånga lärandets område i GRs medlemskommuner. Utbildningsgruppen syns genom att verka och arbetar för djup, bred och framförallt långsiktigt hållbar förankring bland såväl beslutsfattare som tjänstemän. Insikten om att konkreta resultat i både utvecklings- och sambruksperspektivet är den säkraste vägen att nå den legitimitet som förutsätts för att politiskt styra en interkommunal samverkan är ett centralt inslag i Utbildningsgruppens arbete.

Sektorsövergripande arbete

Utbildningsgruppens arbete omfattar samtliga de skolformer som kommunerna har ett ansvar för. Idéer och erfarenheter inom en skolform sprids med GR som arena till andra. Utvecklingsarbete och sambruk erbjuds alla skolformer och görs tillgängligt för såväl offentliga som fristående verksamheter. Det öppna utbildningslandskapet inbegriper alla elever från förskola till vuxenutbildning och GR ska i nedan föreslagna aktiviteter och löpande verksamhet beakta barn-, jämställdhets- och mångfaldsperspektiven.

Aktiviteter och löpande verksamhet

Utbildningsgruppens aktiviteter och löpande verksamhet finns mer utförligt redovisade i olika underlag på www.grkom.se/utbildning2015. Inom ramen för detta löpande arbete pekar Utbildningsgruppen ut nedanstående satsningsområden som särskilt viktiga 2015. Aktiviteterna ska bidra till en gynnsam pedagogisk utveckling för de elever som bor i GRs 13 medlemskommuner. De ska också stimulera aktiviteter i syfte att skapa ett så öppet utbildningslandskap som möjligt och på så vis sammantaget stödja arbetet med att verka i riktning mot Utbildningsgruppens vision och målsättningar.

GR Läromedel – resurseffektivt och pedagogiskt utvecklande sambruk

Skolans utveckling pekar på ett fortsatt ökat behov av pedagogiska verktyg i nya former. Här ska GR Läromedel utgöra en självklar arena för informations- och erfarenhetsutbyte. Verksamheten har till uppgift att informera om och tillgängliggöra lärverktyg i syfte att tillgodose varje skolas/elevs unika behov.

På GR Läromedel kan Göteborgsregionens 1 300 skolor, från förskola till vuxenutbildning, söka kunskap kring aktuella läromedel. Tryckta läromedel

lämnar allt mer plats för digitala versioner och i uppdraget ligger att informera om och förmedla tjänster/licenser till samtliga skolor. Genom samverkan kring gemensamma inköp ökar möjligheterna till rabatter liksom till ett brett utbud av läromedel i alla former. GR Läromedel ska vara den självklara mötesplatsen, där en samlad kompetens kring frågor om pedagogiskt material finns att tillgå.

GR Läromedel kommer under 2015 fortsatt arbeta för en effektivare läromedelsförsörjning genom:

- att i dialog med lärare och blivande lärare erbjuda ett uppdaterat och brett utbud av medier för lärande, där upphovsrätten säkerställts för fritt nyttjande i Göteborgsregionens skolor,
- att möta kommunernas ökande behov av digitala tjänster för skolan, bland annat genom samverkan med externa aktörer,
- att genom medieinformation öka kunskapen om medier, dess användning och upphovsrätter hos både lärare och elever,
- att exponera och informera skolan om nya former av digitala läromedel och lärverktyg,
- att tillgodose skolans behov av kompetensutveckling avseende användandet av pedagogiska verktyg,
- att synliggöra möjligheterna med den digitala tekniken för arbetet med barn i behov av särskilt stöd,
- att utgöra en plattform för information, avtal och överenskommelser, för Göteborgsregionens skolor och andra aktörer inom läromedelsområdet.

Faktaruta (sifferuppgifter avser 2013, inom parentes anges motsvarande utfall 2012)

Inom ramen för GR-samverkan inköps läromedel åt regionens skolor till ett ordervärde av ca 58 (55) miljoner kronor. Genom samverkan genereras tydliga rationaliseringsvinster bl.a. med samlade rabatter, minimering av fakturahantering, administrativt arbete samt avseende miljöstörande- och kostnadsdrivande distribution.

GRs mediebibliotek, bestående av ca 17 000 (20 000) artiklar till ett inköpsvärde av drygt 20 mkr (22), är upphovsrättsligt friköpta för skolornas verksamhet och består till 90 procent av s.k. strömmande distribution för åtkomst via Internet. Ca 35 000 elever har registrerat sig för användning av medietjänsten och 97 procent (94) av allt utlånat material utgörs av strömmande medier.

Pedagogiskt Centrum – utveckling av organisationer, ledare och pedagoger

Pedagogiskt Centrum bedriver skolutveckling genom att bl.a. initiera och genomföra kompetensutveckling, ledarskaps- och organisationsutvecklingsprojekt på uppdrag av medlemskommunerna. Insatserna genomförs kommunövergripande såväl som mer djupgående i enskild kommun och verksamhet. Detta medför tydliga fördelar utifrån ett samordnings-, samverkans- och ekonomiskt rationalitetsperspektiv.

Pedagogiskt Centrum:

- ska vara en katalysator och resurs för att skapa, sprida och tillgängliggöra utvecklingsåtgärder för regionens elever, lärare, skolledare, samt för andra aktörer på skolans område,
- bidrar till internationalisering genom internationella utbyten och utblickar,
- tillhandahåller arenor och mötesplatser för verkamma inom utbildningslandskapet, forum som bidrar till kompetensutveckling idé-, kunskaps- och erfarenhetsutbyte,
- genomför chefs- och ledarutvecklingsprogram, med fokus på ledarförsörjning och utveckling samt avseende marknadsföring av kommunalt ledarskap i medlemskommunerna.

Pedagogiskt Centrums målsättning är att vara den självklara samarbetspartnern för alla skolformer när det gäller metodutveckling och samverkan inom området skola–arbetsliv. I detta arbete ryms bl.a. www.praktikplatsen.se.

Under 2015 föreslås Pedagogiskt Centrum arbeta med särskilt fokus på allas lärande, organisationers lärande, metoder för lärande, ledarutveckling och samverkan skola–arbetsliv genom:

- insatser till stöd för allas lärande med utgångspunkt i elevernas perspektiv och med fokus på områden som exempelvis elevaktiva arbetsätt, inkludering, främjande av närvaro och bemötande. Verksamheten bidrar till att stödja skolorna i deras kompensatoriska uppdrag och att motverka utanförskap,
- stöd till skolor i arbetet med att organisera och strukturera verksamheten och bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Vidare sker arbete med verksamhetens förändrings- och förbättringsarbete samt kartläggningar, vilket bidrar till verksamhetsutveckling på både operativ och strategisk nivå,
- utveckling av och utbildning i metoder för att

stödja verksamhetens lärandeprocesser och skolutveckling. Detta sker exempelvis inom upplevelsebaserat lärande, synliggörande av lärandet, bedömning för lärande, implementering av skolreformer, undervisningsmetoder och digitalt lärande,

- ledarutveckling inom ramen för Framtidens Ledare där bl.a. utvecklingsprogram för ledare på olika nivåer samt skraddarsydda lösningar för medarbetare, chefer, arbets- och ledningsgrupper inom regionens förvaltningar och kommunala bolag erbjuds. Visionen är att Göteborgsregionen ska präglas av ett utvecklande, attraktivt och hållbart ledarskap,
- samverkan skola–arbetsliv med Pedagogiskt Centrum som drivande part. Arbetet sker inom GR Skola–Arbetsliv bl.a. genom att identifiera former för samverkan och gränssnitt mellan skola och omvärlden samt genom att fokusera på områden som entreprenörskap, organisationsutveckling, kompetensförsörjning och matchning mellan utbildning och arbetsliv. Ett verktyg i detta arbete är www.praktikplatsen.se. Detta har uppmärksammats av Västra Götalandsregionen, som i sin strategi för tillväxt och utveckling 2014–2020 skriver:

En tydlig struktur och stödsystem för arbetsplatsförlagd praktik och kommunalt feriearbete ska etableras i grund- och gymnasieskola. Genom att utgå från ett befintligt system (www.praktikplatsen.se) tas erfarenheter och strukturer som byggts upp under lång tid tillvara. I konceptet ingår att samordna och kvalitetssäkra behoven av praktik, tillgång på praktik, matchning, handledarutbildning och ersättningar.

(Västra Götalandsregionens strategi för tillväxt och utveckling 2014–2020)

- att arbeta strategiskt kring kompetensförsörjning, vilket ryms inom de regionala s.k. kompetensplattformarna i samverkan med Västra Götalandsregionen och ligger i linje med tillväxtprogrammet. Arbetet innebär att synliggöra kompetensbehov och skapa samverkansformer för arbetsmarknadens parter. Därtill innebär satsningen att implementera och vidareutveckla det digitala matchningsverktyg som byggts, där statistik avseende inom olika skolformer ställs mot behovsprognoser kopplade till branscher och yrken.

Faktaruta (sifferuppgifter avser 2013, inom parentes anges motsvarande utfall 2012)

Pedagogiskt Centrum och Framtidens Ledare möter årligen ca 36 000 (40 000) deltagare på seminarier, vid längre och kortare utbildningar, på konferenser och andra mötesplatser.

Pedagogiskt Centrum och Framtidens Ledare utvecklar och genomför organisations- och kompetensutveckling för utbildningslandskapet och avseende ledarskapsförsörjning inom regionen. Insatserna genomförs kommunövergripande såväl som mer djupgående i enskild kommun och verksamhet, vilket i sig medför tydliga fördelar utifrån ett samordnings-, samverkans- och ekonomiskt rationalitetsperspektiv.

Mötesplats Skola lockade 6 100 (7 000) deltagare och Gymnasiedagarna 20 300 (20 300) besökare, varav elever utgjordes av 11 800 (11 300).

GRs spjutspetskompetens efterfrågas både nationellt och internationellt. De kontakter som uppstår på denna arena bidrar till utveckling i regionen. Inom ramen för detta genomförs ca 70 (70) större och mindre pedagogiska utvecklingsprojekt årligen varav nio stycken är EU-finansierade.

Genom GR Skola Arbetsliv engageras 5 000 företag i olika typer av samverkansaktiviteter och varje år förmedlas cirka 10 000 praktikplatser.

Utbildningssamverkan – det öppna utbildningslandskapet

Syftet med utbildningssamverkan är att genom samarbete och sambruk skapa arenor för möten, utveckling, idé- och kunskapsutbyte. I arbetet med att medverka till det öppna utbildningslandskapet spelar de olika ledar- och professionsnätverken i GRs regi en avgörande roll. Regional samverkan kring utbud av gymnasieutbildningar ger kommunerna bättre möjligheter att i tider av minskande elevkullar kraftsamla kring vissa utbildningar, samtidigt som de tillsammans kan tillhandahålla ett utbud som tillgodoser elevernas val. De av nätverken gemensamt framtagna och överenskomna samverkansavtalen är av avgörande betydelse för en framgångsrik regional samverkan av detta slag.

Gymnasieantagningen är ytterligare ett viktigt led i denna strävan, där elevens perspektiv och möjlighet att välja är i centrum.

Satsningsområdena för 2015 utgörs av:

- utveckling av det kontinuerliga arbetet gällande skolformernas samverkansavtal,
- fortsatt arbete kring det kommunala informationsansvaret med anpassning av verktyg och metoder åtföljt av regiongemensamma åtgärder,
- tillgängliggörande av relevanta IT-verktyg, vilka möjliggör ett decentraliserat och effektivt arbetssätt avseende bland annat hantering av interkommunal ersättning och bidrag till fristående skolor,
- regionsamverkan kring yrkesutbildningar,
- kvalitetsutvecklat nätverksarbete, inte minst avseende den kunskapsbildande potentialen i detta arbete, på GR såväl som i medlemskommunerna,
- vidareutveckling inom området statistik, analys och interkommunala jämförelser,
- utbyte med andra regioner kring regional gymnasiesamverkan,
- vidareutveckling av arbetsmetod för bedömning av utländska betyg för nyanlända barn och ungdomar,
- utvecklat arbete med studie- och yrkesvägledning, dels inom ramen för GRs nätverksstruktur, dels genom elevrelaterade insatser inte minst i digitala miljöer.

Faktaruta (sifferuppgifter avser 2013, inom parentes anges motsvarande utfall 2012)

I de drygt 26 nätverk och grupper som finns kopplade till GR Utbildnings verksamhet och som vardera genomför omkring 4-8 möten årligen är samtliga kommuner och skolformer representerade. Arbetet i dessa innebär ett för deltagarna ömsesidigt lärande till nytta för medlemskommunerna och GR. Nätverken medverkar i arbetet med att möta aktuella reformer och implementeringsinsatser både lokalt och regionalt. De medverkar direkt till utformning av regionala samverkansavtal och andra regionala överenskommelser. Nätverken bidrar till utvecklingsprojekt mellan kommunerna i Göteborgsregionen, men också till samverkan med nationella myndigheter och andra regioner.

GRs gymnasieantagning hanterade 2013 drygt 12 400 (12 800) ansökningar till 379 (408) utbildningar vid 68 (71) skolor, kommunala såväl som fristående. Gymnasieantagningen genomförs i GRs antagningssystem Indra, vilket nyttjas av cirka 500 användare på regionens grund- och gymnasieskolor

samt av medlemskommunernas utbildningsförvaltningar. 85 procent (85 %) av eleverna får sitt förstahandsval tillgodosett. Ser man enbart till sökt utbildning, och inte beaktar vilken skola eleverna sökt till, är detta värde 92,8 procent (94,1 %).

Vid en jämförelse med de andra storstadsregionerna har Göteborgsregionen högst andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år. Andelen ligger för 2013 på 75,3 procent. Motsvarande siffror för Stor-Stockholm och Stor-Malmö ligger på 73,8 procent respektive 74,5 procent.

GRs samtliga webbplatser för livslångt lärande har drygt 1,8 miljoner (1,6 miljoner) besök årligen. Webbplatserna presenterar och tillhandahåller bl.a. gymnasieantagningen, kompetensutvecklingsutbudet, praktikplatser, läromedel, vuxenutbildningsutbud, ungdomsuppföljning och jämförande statistik på utbildningsområdet.

GRvux – regional vuxenutbildning

GRvux anordnar och samordnar ett gemensamt utbud av yrkesutbildningar för vuxna med möjlighet att integrera språkstöd, gymnasiala kurser och utbildningsinslag med kurser från Yrkeshögskola samt inom lärlingsutbildning. Utbildningarna är tillgängliga för alla i regionen oavsett bostadsort och arbetsplats. De är geografiskt spridda i de flesta av GRs 13 medlemskommuner. Informationen om, och ansökan till utbildningarna sker genom GRvux hemsida, www.grvux.se.

Inom ramen för samverkansavtalet öppnas yrkesutbildningarna upp för fler skolformer, där svenska i kombination med yrkesutbildning syftar till att erbjuda bl.a. nyanlända invandrare språkstöd. Avtalet ska också underlätta för berörda målgrupper att effektivare och med högre kvalitet tillägna sig det svenska språket och underlätta inträdet på arbetsmarknaden och/eller skapa förutsättningar för fortsatta studier.

Med en utvecklad trafikinfrastruktur följer en vidgad arbets- och studiemarknad, inte minst avseende vuxnas lärande. GRs satsning på regiongemensam vuxenutbildning såväl som andra insatser inom ramen för Utbildningsgruppens arbete med målsättningen att minska matchningsproblemen på arbetsmarknaden svarar väl upp mot Västra Götalandsregionens strategi för tillväxt och utveckling 2014–2020 där det bl.a. står:

Ett samordnat arbete med arbetskraftsförso-

ring i samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsmarknadens parter behövs, för att parera utvecklingen och förbättra den långsiktiga matchningen.

(Västra Götalandsregionens strategi för tillväxt och utveckling 2014–2020)

Faktaruta (sifferuppgifter avser 2013, inom parentes anges motsvarande utfall 2012)

GRvux anordnar regionalt sökbara yrkesutbildningar inom Göteborgsregionen. Under 2013 har GRvux startat 78 (54) olika yrkesutbildningar inom 8 (13) olika branscher fördelade på 88 (56) undervisningsgrupper med närmare 1 145 (825) unika deltagare vid fyra (tre) utbildningsstarter.

GRvux har under 2013 disponerat 93 (59) miljoner kr totalt varav 61 (28) miljoner kronor har utgjorts av statsbidrag. Kommunerna har bidragit med 31 (31) miljoner kronor.

GRvux har under 2013, i samarbete med anordnarkommunerna, behandlat 4 586 (3 848) ansökningar från totalt 2 411 (2 808) sökande med 603 (936) sökande per start i genomsnitt. Totalt har 1 606 (1 032) utbildningsplatser erbjudits, varav 1 145 (825) platser tagits i anspråk. Beläggningen i genomsnitt var 71 procent (82 %).

GRvux har 60 procent (57 %) av sina elever i åldersgruppen 20-29 år.

Resursfördelning

Budgetöversikt åren 2013-2015

Budgetöversikten på denna sida visar horisontellt budgeten uppdelad på styrgruppernas verksamhet och övrig verksamhet. För varje verksamhet anges en totalsumma för intäkter samt en specifikation av summan av intäkter som utgörs av årsavgift till GR från kommunerna (medlemsavgift). Vertikalt är indelningen för respektive år (2013-2015) budgeterade intäkter, budgeterade kostnader och budgeterat resultat.

I budgetöversikten kan utläsas att GR förväntas omsätta 368,0 mkr år 2015, vilket är en högre omsättningsnivå än den budgeterade 2014. Omsättningen förväntas öka inom samtliga styrgrupper och detta främst tack vare övriga intäkter. Övriga intäkter utgörs till stor del av deltagaravgifter vid kurser, seminarier, cirklar, konsultationer och konfe-

rensor, försäljning av läromedel, gymnasieantagning samt bidrag från staten, Socialstyrelsen, SKL, VGR, länsstyrelsen och EU.

Kommunernas årsavgift till GR ökar 2014 och 2015, och även transfereringarna. För mer information se rubriken Kommunernas årsavgift till GR på sidan 31.

VERKSAMHET	ÅR 2013			ÅR 2014			ÅR 2015		
	Budget- erade intäkter	Budget - erade kostnader	Budget - erat resultat	Budget- erade intäkter	Budget - erade kostnader	Budget - erat resultat	Budget- erade intäkter	Budget - erade kostnader	Budget - erat resultat
STYRGRUPPERNAS VERKSAMHET									
Sociala området	22 348	-22 938	-590	29 626	-29 938	-312	32 294	-32 294	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>6 091</i>			<i>6 138</i>			<i>6 129</i>		
Arbetsmarknad	41 229	-41 422	-193	19 404	-19 853	-449	23 212	-23 212	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>3 469</i>			<i>3 457</i>			<i>3 500</i>		
Miljö och samhällsbyggnad	24 360	-25 060	-700	22 399	-22 899	-500	22 592	-22 592	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>8 654</i>			<i>8 654</i>			<i>8 654</i>		
Utbildningsgruppen	225 861	-228 061	-2 200	243 203	-246 102	-2 899	243 802	-243 802	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>15 093</i>			<i>15 093</i>			<i>15 093</i>		
Styrgruppernas verksamh. totalt	313 798	-317 481	-3 683	314 632	-318 792	-4 160	321 900	-321 900	0
ÖVRIG VERKSAMHET									
Gemensam verksamhet	11 560	-13 050	-1 490	16 022	-16 704	-682	17 219	-19 401	-2 182
<i>varav årsavgift</i>	<i>8 184</i>			<i>7 755</i>			<i>8 558</i>		
Transfereringar	27 039	-27 039	0	27 543	-27 543	0	27 595	-27 595	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>27 039</i>			<i>27 543</i>			<i>27 595</i>		
Politisk organisation	1 028	-1 028	0	1 585	-1 585	0	1 329	-1 329	0
<i>varav årsavgift</i>	<i>1 028</i>			<i>1 585</i>			<i>1 329</i>		
Räntor	0	540	540	0	682	682	0	682	682
<i>varav årsavgift</i>	<i>0</i>			<i>0</i>			<i>0</i>		
Övrig verksamh. totalt	39 627	-40 577	-950	45 150	-45 150	0	46 143	-47 643	-1 500
Verksamhet totalt	353 425	-358 058	-4 633	359 782	-363 942	-4 160	368 043	-369 543	-1 500

Kommunernas årsavgift till GR

Den totala årsavgiften från kommunerna beräknades mellan 2003 och 2010 som 68,11 kr per kommuninvånare i respektive kommun. Fr.o.m. 2011 är årsavgiften från kommunerna till GR 74,11 kr per kommuninvånare. Detta grundar sig på två beslut i förbundsstyrelsen, dels att göra FoU i Väst/GR till en ordinarie verksamhet inom GR (beslut 2010-02-26, § 329), dels att det tillkommer en årsavgift på 2 kr/invånare på grund av höjt bidrag till Västkoststiftelsen (beslut 2010-09-24, § 367).

Kommunernas årsavgift till GR föreslås vara 74,11 per kommuninvånare även år 2015. Befolkningsutvecklingen inom Göteborgsregionen kommer att ge en ökning av den totala årsavgiften till GR på ca 1 procent.

Av den totala budgeterade årsavgiften från kommunerna år 2015 beräknas ca 39 procent eller 28,86 kr per kommuninvånare transfereras vidare till flera andra regionala organisationer. Transfereringarna till Västkoststiftelsen, Västkom och Europakorridoren ökar då antalet kommuninvånare i medlemskommunerna ökar, vilket bidrar till ökade totala transfereringar 2014 och 2015.

Årsavgiften till GR, exklusive transfereringar beräknas uppgå till 43,3 mkr, vilket utgör 12,7 procent av GRs omsättning exklusive transfereringar (340,4

mkr), för 2015. GRs styrgrupps verksamhet och övrig verksamhet (exklusive transfereringar) finansieras alltså till 12,7 procent av årsavgifter och till 87,3 procent av övriga intäkter. Nedan illustreras hur årsavgiften (exklusive transfereringar) fördelas på GRs styrgrupper och övrig verksamhet.

Tabell: Transfereringar år 2015

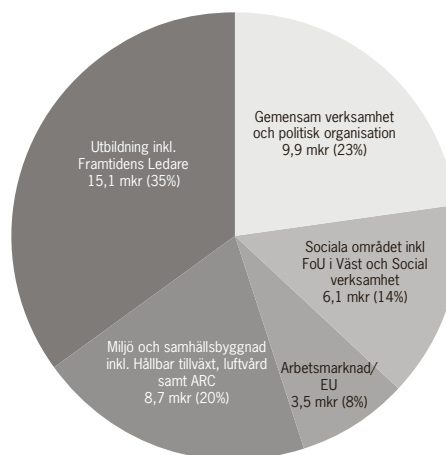
	Tkr	Motsv. kr/inv
BRG	20 000	20,92
Västkoststiftelsen	3 394	3,55
Västkom	1 775	1,86
Gbg & Co	1 100	1,15
Europakorridoren	467	0,49
Mistra	400	0,42
Europa Direkt	200	0,21
Övriga bidrag såsom VG Miljösamverkan, ARC, Reväst mfl	259	0,27
Summa transfereringar	27 595	28,86

Tabell: Årsavgiftens fördelning per kommun 2011-2015 (kkkr).

Kkr	2011	2012	2013	2014	2015
Ale	2 030	2 034	2 044	2 063	2 071
Alingsås	2 780	2 801	2 820	2 842	2 857
Göteborg	37 598	38 074	38 565	38 988	39 445
Härryda	2 520	2 554	2 583	2 610	2 641
Kungsbacka	5 480	5 560	5 629	5 691	5 722
Kungälv	3 018	3 056	3 078	3 094	3 117
Lerum	2 839	2 859	2 875	2 895	2 905
Lilla Edet	947	932	929	932	946
Mölndal	4 475	4 519	4 546	4 570	4 586
Partille	2 548	2 600	2 632	2 656	2 675
Stenungsund	1 777	1 800	1 823	1 843	1 846
Tjörn	1 109	1 108	1 109	1 110	1 115
Öckerö	911	924	925	929	931
Summa	68 032	68 821	69 558	70 225	70 858
kr/inv	74,11	74,11	74,11	74,11	74,11

Årsavgiften 2015 är beräknad utifrån uppgift från SCB om befolkning den 30/9 2013. Avgiften skall baseras på befolkningstal per 31/12 2013, och skall därför ses som preliminär.

Diagram 1: Årsavgiftens fördelning.

Balansbudget och nyckeltal 2012–2015

Soliditet definieras här som eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, dvs. den visar vilken beredskap det finns för att möta oförutsedda händelser, t.ex. framtida resultatförsämringar. GRs soliditet var god 2012 och förväntas öka 2013 för att därefter minska 2014 och 2015.

Kassalikviditet definieras här som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna. GR hade en god likviditet 2012 och den förväntas vara fortsatt god 2013-2015.

Kassaflödet syftar till att redovisa flödet av pengar och är summan av in- och utbetalningar under året. I tabellen nedan visas den beräknade förändringen i likvida medel (mkr) från föregående år.

Balansbudget 2012–2015.

Belopp i mkr	Bokslut 2012-12-31	Prognos 2013-12-31	Budget 2014-12-31	Budget 2015-12-31
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>				
Immateriella och materiella anläggningstillgångar	5,7	9,6	7,1	7,1
Finansiella anläggningstillgångar	19,5	18,8	18,8	18,8
Summa anläggningstillgångar	25,2	28,4	25,9	25,9
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Varulager m.m.	31,8	24,6	25,1	25,6
Kortfristiga fordringar	52,3	39,2	39,6	40,1
Likvida medel	57,0	81,9	83,4	85,3
Summa omsättningstillgångar	141,1	145,7	148,1	151,0
SUMMA TILLGÅNGAR	166,3	174,1	174,0	176,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
<i>Eget kapital</i>				
– därav årets resultat	50,8	53,4	49,3	49,3
	14,9	2,6	-4,2	0,0
<i>Avsättningar</i>	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>Kortfristiga skulder</i>	114,3	119,4	123,4	126,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	166,3	174,0	173,9	176,9
Soliditet (exkl Gryning)	24,1%	24,6%	22,0%	21,6%
Likviditet (exkl Gryning)	110%	122%	127%	122%
Kassaflöde mkr	-16,8	24,9	1,5	1,9

Kommunal samverkan – regional styrka

Göteborgsregionen är en näringsgeografiskt sammanhängande region med en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Därför är det nödvändigt att kommunerna löser frågor tillsammans inom olika områden.

GR (Göteborgsregionens kommunalförbund) är en samarbetsorganisation för tretton kommuner i Väst-sverige. GRs uppgift är att verka för samarbete över kommungränserna och vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte i regionen.

Verksamheten inom GR ska vara till kommunal nytta, samtidigt som den ska stärka regionen, både nationellt och internationellt. Det övergripande syftet är att skapa en attraktiv region med goda levnadsvillkor för alla invånare.

Sammanfattningsvis har GR till uppgift att

- skapa nätverk, sprida idéer och stimulera till erfarenhetsutbyte,
- svara för planering av regional karaktär,
- aktivt bevaka regionens intressen genom uppvaktningar, remissyttranden etc,
- driva gemensamma utvecklingsprojekt tillsammans med medlemskommunerna,
- samordna och stödja kommunerna med kompetenshöjande insatser,
- medverka till en gemensam plattform för omvärldsorientering, debatt och förmedling av framtidsbilder,
- erbjuda service/sambruk på områden där den enskilda kommunens resurser är otillräckliga.

Göteborgsregionens kommunalförbund